

Kontakten

ERICSSON

TIDNINGEN FÖR OSS INOM ERICSSON I SVERIGE

NR 4 • 1991

Maria siktar högst av alla inom Ericsson!

Hon är enda kvinnan bland de fem svenska kandidaterna till den europeiska rymdfärjan. Sid 12-13

I Kuwait efter kriget

I röken från de 500 brinnande oljekällorna i Kuwait, har en grupp Ericsson-medarbetare rest runt för att bedöma hur omfattande skadorna är på Ericssons utrustning efter kriget.

Sid 8-9

Ericssons dykare rensar upp sjön

Dykarklubben på Ericsson är den största i Sverige. De har ställt sitt kunnande till miljövärdens förfogande.

Sid 15

En läckrare HotLine

Nya HotLine i rött var Ericssons dragplåster vid Stockholms Bilsalong. Den nya modellen är en billigare och något enklare variant.

Sid 17

Stopp för illegal avlyssning

För ett företag med många internationella kontakter ökar risken för telefonavlyssning. På Saab-Scania har man valt att använda CodeLine Ericssons kryptotelefon.

Sid 10

En dryg miljard i kvartalsvinst • sid 6

Möjlighet till utlandsjobb lockar studenter

Ericsson hamnar på andra plats bland landets mest eftertraktade arbetsplatser. Det visar den undersökning bland drygt 2 700 studenter som tidningen Fri Ekonomi och Fri Teknik gjorde 2-17 april i år.

”Ericsson mest konkurrenskraftigt i framtiden”

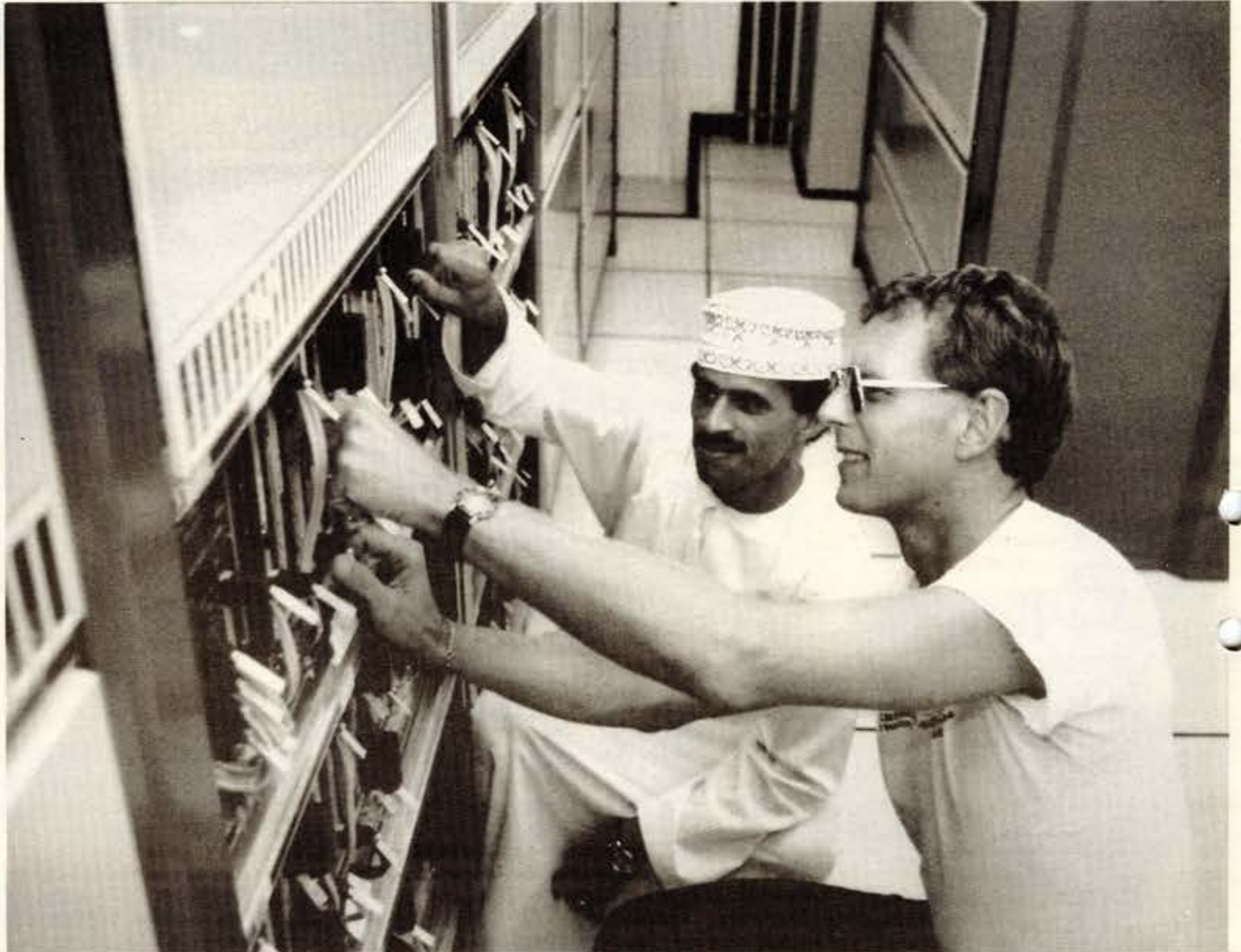
Det är fjärde året i rad som undersökningen genomförs. 20 procent fler studenter svarade på enkäten i år. 1 395 blivande civilekonomer från sju högskolor och 1 398 blivande civilingenjörer från fem tekniska högskolor fick svara på vad de ansåg om 82 olika företag.

Ericsson blev tvåa på rankinglistan av landets mest eftertraktade arbetsplatser, på första plats kom ABB. Men ABB fick vika för Ericsson när det gäller vilket företag man tror har mest konkurrenskraftiga produkter och tjänster för framtiden. Teknikerna tror också att Ericsson gynnas mer än ABB av den internationella konkurrensen, medan ekonomerna tror tvärtom.

10-listan

– Det är förvånansvärt vad lite man känner till om de tjugo största företagen i Sverige och deras produkter. Volvo, Saab och bankerna saknas bland de tio företag studenterna tror har konkurrenskraftiga produkter och tjänster för framtiden, säger Tomas Nyberg, förra årets projektledare.

Intresset för större företag och statliga verk har däremot ökat. 1990 var det minsta företaget det intressantaste. Indevorade mest i rankinglistan bland ekonomer, även KF-Industrier, Trygg Hansa/SPP, Gota, Nordbanken och Första Sparbanken rasade ned medan Andersen Consulting, Ernst & Young, statliga Telverket, Procter&Gamble, Nobel, TRG Revision samt Peter's & Co-Arthur Andersen ökar mest. Bland tekniker rasade FFV-Telub rejält, entreprenörfirman SIAB har också halkat ned liksom BPA, Scandiaconsult, Skanska och VBB Viak. Andersen Consulting ökar mest på rankinglistan även

Teknikerna i undersökningen blickar utomlands i stor utsträckning. Och visst tillför det arbetet något att få möta andra kulturer, andra sätt att se på saker. Foto: Lars Åström.

hos tekniker men får dela platsen med statliga Teli, också Ångpanneföreningen, Esab, Programator och Euroc ökar.

Det finns nykomlingar på listan också. Ekonomer tror starkt på IKEA som direkt hamnade på 10:e plats, Options Mäklarna på 18:e och Microsoft 28:e. Tekniker tror på ABB Atom som gick in på 12:e plats, Televerket Radio 16:e och Bofors Electronics 18:e.

Utlandserfarna studenter

Konsultbranschen är den mest intressanta både för tekniker och ekonomer men intresset har minskat mot föregående år. Istället är data/elektronik, revision (för ekonomer), verkstadsindustrin, stål/metall och en ny post, energi/kraft (för tekniker) intressanta branscher för studenterna.

Drygt en tredjedel av studenterna har varit utomlands och gjort praktik eller studerat. Tekniker blickar i stor utsträckning utomlands och är mer flyttningsbara. För ekonomer är EG-marknaden

intressantare än storstäderna. Drygt hälften vill arbeta på ett svenskt företag i Sverige sex månader efter examen och när det gått tre år vill 37 procent av ekonomerna arbeta hemmavid medan 37 procent av teknikerna vill arbeta på ett svenskt företag utomlands.

Både ekonomer och tekniker kan tänka sig att flytta till en storstad, tekniker kan också tänka sig en mindre stad medan intresset för landsorten är dåligt både bland tekniker och ekonomer.

Bara en tredjedel av ekonomerna kunde tänka sig att flytta till Norrland mot hälften av teknikerna. Däremot är det bara stockholmarna och göteborgarna som inte kan tänka sig att flytta alls.

Lönen inte viktigast

Studenterna lägger stor vikt vid att få utvecklande arbetsuppgifter och att få ta egna initiativ, det är till och med viktigare än en bra löneutveckling. Teknikerna verkar vara mer sociala, bra arbets-

kamrater kom på tredjeplats medan ekonomerna tyckte löneutvecklingen var viktigare. Ekonomer tänker fortfarande på karriären medan tekniker mer intresserar sig för den långsiktiga tekniska utvecklingen. En ny fråga var hur viktigt företagets miljömedvetenhet var, 3 procent av ekonomerna ansåg det viktigt medan 12 procent av teknikerna tyckte en bra fysisk arbetsmiljö var viktigare.

Enkäten tog också upp löne-

förväntningar och här avspeglade sig den rådande konjunkturer. Ekonomerna var mer pessimistiska i år jämfört med föregående år när de skulle bedöma ingångslön, medan teknikerna trodde de kunde öka sin ingångslön något. Däremot är ekonomerna mer optimistiska på längre sikt. Anmärkningsvärt var att Handelsstudenter förväntar sig en lägre ingångslön jämfört med andra skolor.

Text: Charlotta Westling

Ericsson vinner i längden

När studenterna varit ute i arbetslivet några år är Ericsson den populäraste arbetsgivaren. Det visar en undersökning som Veckans Affärer gjort i samarbete med Montema Research. Undersökningen heter "Fem år efter examen" och är gjord bland 400 civilingenjörer och -ekono-

mer varav de flesta är anställda på Ericsson, Televerket, ABB och Volvo.

De tillfrågade får bli värdera sina arbetsgivares prestationer enligt en skala på 1-5. Här visar det sig att Ericsson hamnar i topp, tätt följt av Televerket.

I REDAKTIONEN

KONTAKTEN ges ut av:
Telefonaktiebolaget LM Ericsson
Ericsson Media, HF/LME/I
126 25 STOCKHOLM

Ansvarig utgivare: Nils Ingvar Lundin, tel: 08-719 95 86.

Redaktör: Lars-Göran Hedin, tel: 08-719 98 68, fax: 08-719 49 04, memo: LMELGH.

Redaktionssekreterare: Ingrid Båvsjö, tel: 08-719 08 95, memo: LMEINGB.

Layout: Anders Paues.

Original: Tiina Fogelström & Pernilla Åström.

Distribution: Birgitta Michels, tel: 08-719 2814.

Tryck: Aftonbladet, Göteborg 1991.

Management Planning säkrar chefsförsörjningen

Management Planning (MP) är ett långsiktigt chefsförsörjningssystem som säkerställer att vi har och hela tiden får rätt chefer inom koncernen.

MP-begreppet är förhållandevis nytt inom Ericssonkoncernen. Det presenterades för första gången på en internationell konferens för personal- och utbildningsfolk inom koncernen i Saltsjöbaden hösten 1989.

En av deltagarna var Nils-Gösta Palmborg, som sedan förra våren arbetar inom Affärsområde Kabel och Nät med ansvar för chefsutveckling och som internkonsult för organisationsutveckling. Han ingår också i en internationell arbetsgrupp som arbetar med dessa frågor på koncern-nivå.

Naturligtvis bedrevs det chefsutbildning inom Ericssonkoncernen också före hösten 1989. Men då inte på samma goda grund som Management Planning gett oss, säger Nils-Gösta Palmborg, som innan han kom till Ericsson 1986 var utbildningschef i Läkemedelsföretaget Kabi Vitrum.

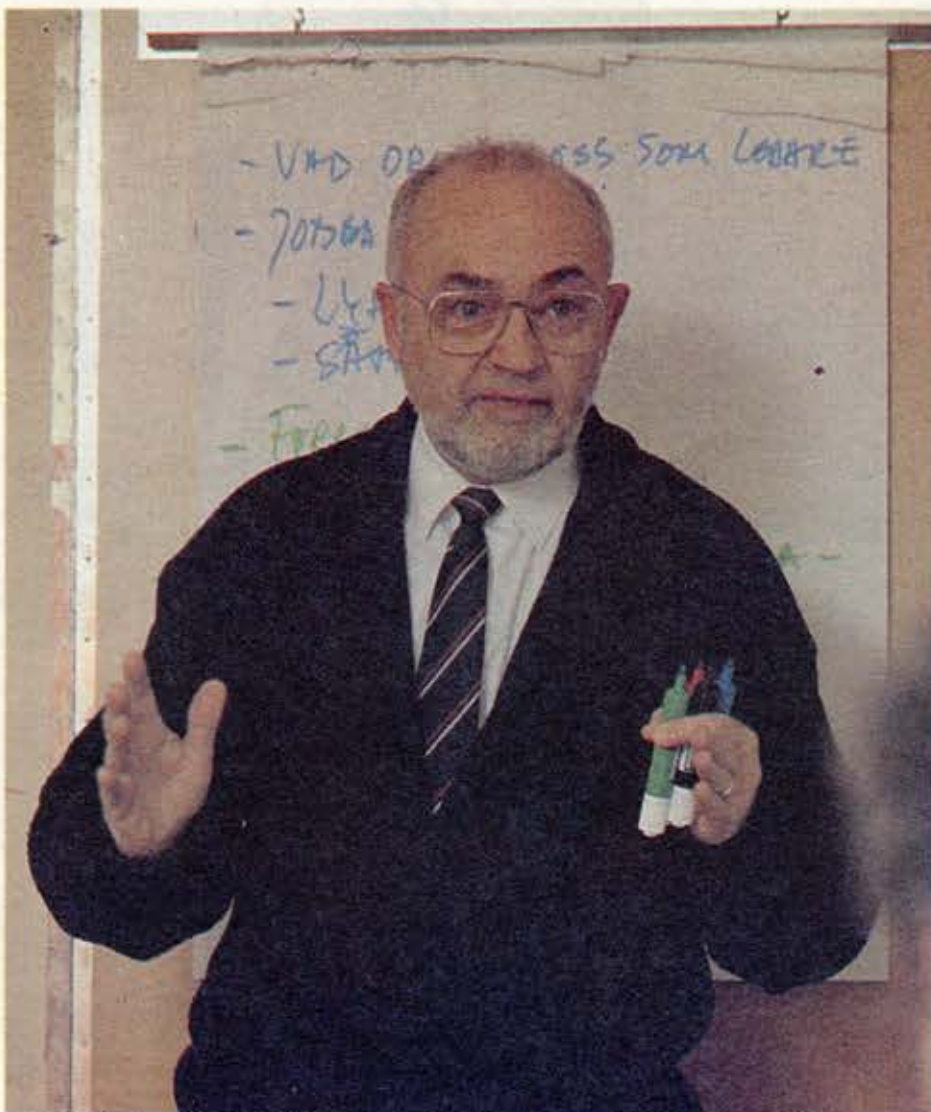
I slutet av 1988 tillsattes totalt fem internationellt sammansatta arbetsgrupper. Deras uppgift var att kartlägga vilka krav som skall kunna ställas på en Ericssonchef samt att ta fram ett förslag till utbildnings- och utvecklingsprogram, som skulle säkerställa att dessa krav inte bara blev ett antal tomma ord på ett papper. Resultatet av gruppernas arbete presenterades mindre än ett år senare på nämnda konferens i Saltsjöbaden under det samlande begreppet Management Planning, ett långsiktigt system som inleds med identifiering av kandidater och som täcker alla aspekter av chefsförsörjning inom Ericsson world-wide.

Affärsområdena Kabel och Nät, Företagskommunikation och Komponenter samt LME koncernledningsfunktioner har gått ihop om ett gemensamt utbildningsprogram.

– Detta ökar regelbundenheten och frekvensen i våra kurser, säger Nils-Gösta Palmborg. Samarbetet ger också en annan positiv effekt, nämligen att våra chefer i samband med de olika utbildningarna får träffas och umgås över affärsområdesgränserna.

Bra respons

Under förra året besökte Nils-Gösta Palmborg samtliga enheter inom Affärsområde Kabel och Nät och ledde tvådagars MP-seminarier med i princip respektive ledningsgrupp som deltagare. Syftet med seminarierna var att presentera hur man identifierar chefs- och projektledarkandidater och vilka utvecklingsinstrument systemet erbjuder, vilka chefsutvecklingsaktiviteter vi bör job-

Chefer på alla nivåer skall kännetecknas av kunnighet, beslutsamhet, affärs-mässighet och stark Ericsson-identitet, säger Nils-Gösta Palmborg.

ba med samt – inte minst viktigt! – att ta fram en tidplan för när man ute på de olika enheterna skall vara klar med sin första kandidatidentifiering.

– Och vilken respons fick du under denna första alltid lika viktiga fas av implementeringsarbetet?

– En genomgående mycket positiv sådan. Man var överlag överens om, att det här inte var fråga om någon teoretisk pro-

dukt utan att den tvärtom skulle hålla mycket bra att jobba efter också i praktiken.

– Hur ser du på din roll i sammanhanget nu när verksamheten så att säga börjar leva sitt eget liv ute på enheterna?

– Att vara en central stödresurs som man vänder sig till för hjälp när man tycker att man behöver sådan. Dessutom

har jag naturligtvis en uppföljande funktion, nämligen att se till att verksamheten inte avstannar utan bedrivs enligt upp-gjorda riktlinjer. Det handlar om alldeles för viktiga frågor för Ericsson och dess framtid för att vi skall ha råd att inte bedriva dem som tänkt.

Ger enhetlighet

– Om jag ber dig att helt kort beskriva vad som är bra med MP, vad säger du då?

– Det finns mycket som är bra med MP. Men om jag nu skall välja något, får det nog bli att modellen kan användas med samma goda resultat i olika länder och i olika kulturer. Den ger en mera enhetlig bild av Ericsson-chefen – och jag tänker då på både yrkeskunskaper och social kompetens – vilket naturligtvis underlättar inte bara rekryteringsarbetet utan också en önskvärd chefsrotation mellan både företag och länder.

– Det förefaller onekligen vara en väsentlig plusfaktor. Men finns det inte samtidigt också en icke oväsentlig nackdel i detta? Om man stöper alla chefer i en och samma form, måste det ju innebära en påtaglig risk för att man tappar de individuella ledaregenskaper som man kanske hellre borde slå vakt om, eller hur?

– Det kunde möjligen finnas en sådan risk. Men nu är det så vist ordnat att MP-systemet bara ger själva grundstommen – ett antal minimistandarder, om du så vill – och lämnar det utrymme som naturligtvis alltid måste finnas för individuella och inte minst kulturskillnader i ledarbetenden och ledarstilar.

Allt större krav

Traditionellt har chefsrekryteringen varit väldigt teknikorierad. Stor vikt har lagts vid yrkeskompetensen hos dem som utsetts till chefer. Redan på 70-talet började man märka en omsvängning, åtminstone i Sverige. Ledaregenskaper, förmågan att leda ett team och att hantera konflikter, var faktorer som började tillmätas allt större betydelse. Därmed ökades också kraven på bli-vande chefer.

Det är också viktiga ingredienser i MP-modellen, som bygger på att det grundläggande vid identifiering av kandidater är de personliga egenskaperna. Av stor betydelse är också erfarenheten från olika kompetensområden. Det övergripande målet är att chefer på alla nivåer skall kännetecknas av kunnighet, beslutsamhet, affärs-mässighet och en stark Ericsson-identitet. Professionalism, medmänsklighet och uthållighet är våra gemensamma värderingar.

Vägen att nå detta mycket högt satta mål är en systematisk identifiering och utveckling av kandidater samt en chefsutveckling med nära koppling till koncernens verksamhet på alla nivåer.

Där Nils-Gösta Palmborg föreläser tapetseras väggarna med fullskrivna blädderblockssidor. Här från ett seminarium med arbetsledare vid Philipssons Gräv & Schakt AB.

✎ Kåbe Lidén
Foto: Karl-Evert Eklund

Karriär – en möjlighet för alla

Tryntsje Kroondijk är framåtandan personifierad. Pigg, vakna ögon, ett brett leende. Hon trivs med människor och människor trivs med henne.

För knappt två månader sedan flyttade hon från Holland och började på personalavdelningen på Ericsson Business Communications i Stockholm.

Där kommer hennes framåtanda väl till pass, hon ska arbeta med karriärplanering. Karriärplanering finns in olika former inom alla affärsområden.

När man flyttar till ett nytt land har man mycket att lära. En av de första sakerna Tryntsje lärde sig är att karriär inte alla gånger är ett riktigt bra ord att använda på svenska.

Karriär – i många svenska öron låter ordet fortfarande lite otrevligt. Karriär för tankarna till slip-sar, knytblusar, hårdhet i jakten på framgång och chefskap, bort från vänskapen och vi-känslan med arbetskompisarna på avdelningen, bort från familjen och kompisarna på fritiden.

Svenska Akademiens ordlista förklarar ordet karriär som streber. En streber vill man inte kallas, däremot vill man gärna ha ord om sig att vara ambitiös, duktig och framgångsrik.

Tryntsje började leta efter ett mer neutralt ord än karriärplanering och fastnade för individuell utveckling. Det är just vad det egentligen handlar om. Alla medarbetare ska ha möjlighet att utvecklas – göra karriär – utifrån sina egna förutsättningar och önskemål.

– Mitt arbete är inte en del i chefsutvecklingsprogrammet, säger Tryntsje. De som tar del av det programmet utgör en mycket liten del av alla medarbetare. Jag ska arbeta med alla de andra inom företaget, de som tyvärr ofta glöms bort.

Stora skillnader

Sin första tid på EBC har hon ägnat åt att lära känna företaget, verksamheten och människorna som arbetar här.

Innan hon kom hit arbetade hon på personalavdelningen på AT&Ts hollandskontor, ett ame-

rikanskt företag på den europeiska kontinenten. Hon märker stora skillnader.

– I Holland hade människor självmant tagit kontakt, om de fått veta att någon i företaget anställdes för att arbeta med karriärplanering, säger Tryntsje och skrattar. "Kan vi inte träffas och prata om min karriär".

Så inte i Sverige, i alla fall inte än. Men det är ungefär dit hon vill nå, att det ska bli helt naturligt för alla att prata och planera för sin framtid.

Tryntsje tror att hon kommer att ägna mest tid åt de tekniska avdelningarna.

– På marknads- och försäljningsavdelningar verkar det vara mer naturligt att man talar om framtidsplaner för enskilda medarbetare och att medarbetare går vidare till nya arbetsuppgifter, säger hon.

På många av teknikavdelningarna verkar däremot den typen av kommunikation fungera sämre.

– Framtidsplaner är något man pratar om en morgon om året när man har utvecklingssamtal, konstaterar Tryntsje. Många av cheferna tycker dessutom inte om att ha utvecklingssamtal och tar inte upp individuell utveckling ordentligt.

Ingenjörerna är å sin sida inte heller så klara i sin kommunikation.

– När en person inte är riktigt nöjd med sin situation visar han eller hon det, men signalerna är inte speciellt tydliga. Chefen måste vara mycket lyhörd, påpekar Tryntsje.

Så när en duktig och omtyckt medarbetare slutar säger vi över-

– Medarbetarna ska veta att jag finns och att de kan tala med mig för att få stöd och hjälp med att planera sin individuella utveckling, säger Tryntsje.

raskade "Så synd!", men förmodligen har medarbetaren en längre tid på olika sätt visat att han eller hon inte var nöjd.

Hade chefen och medarbetaren istället kommunicerat och tagit upp en diskussion, hade de förmodligen kunnat hitta en lösning där medarbetaren fick arbetsuppgifter som han eller hon fann stimulerande och företaget fick behålla en duktig medarbetare.

I sådana situationer är det viktigt att chefer tänker på företaget

som helhet och inte ser det som en förlust om en medarbetare internt byter arbete till en annan avdelning. Revirtänkande gagnar inte arbetsmiljön och företaget och speciellt inte den berörde medarbetaren, som kan hamna i en otrevlig konfliktsituation.

Problemet ur företagets synpunkt är nämligen att de medarbetare som slutar paradoxalt nog är just de som företaget helst vill ha kvar.

Tryntsje vill vara ett stöd för både den enskilda medarbetaren och för cheferna.

– Cheferna måste vara medvetna om intressen, möjligheter prestationer och potential hos dem som arbetar på avdelningen.

Här noterar Tryntsje att det hon läste om svensk chefsstil innan hon kom hit stämmer. Svenskar har svårt att peka ut individer, och ser hellre sin avdelning som ett lag.

Hon vill stödja cheferna i utvecklingssamtalen så att dessa blir mer ändamålsenliga.

– Cheferna måste vara medvetna om att det är normalt att människor vill ha nya arbetsuppgifter, fortsätter Tryntsje engagerat. Speciellt i ett företag som Ericsson, som anställer så många unga människor.

Mänskligt perspektiv

– Medarbetarna ska veta att jag finns och att de kan tala med mig för att få stöd och hjälp med att planera sin individuella utveckling.

Tryntsje kommer att ha information om alla lediga platser inom företaget i Sverige och i många av

de lokala bolagen. Genom sin överblick kan hon bidra till att rätt person hamnar på rätt plats.

Det traditionella sättet att utvecklas och göra karriär var att klättra rakt uppåt i organisations-schemat. Idag är det mer ofta diagonala vägar som gäller.

– Det är viktigt för företaget att ha medarbetare med breda kunskaper. Och detta gäller inte bara ingenjörer och andra med universitetsutbildning, betonar Tryntsje.

Nära människor

– Men det är inte meningen att jag ska komma och se till att varenda en byter jobb, fortsätter hon och målar på sitt kvicka och humorfyllda sätt upp ett skräcks-scenario där hon sitter bakom en stor PC och kör matchningsprogram med lediga platser och medarbetares profiler. Tryntsje vill arbeta nära människorna.

– Det går inte att bygga upp system och regler för hur människor ska utvecklas. Det är upp till var och en, och vi är alla olika.

– Att byta arbete vartannat år är inte något som passar alla, fortsätter hon klarsynt. En del trivs precis som det är och då ska man låta det fortsätta vara så. Men för dem som vill ska möjligheten finnas att gå vidare inom företaget.

Möjligheten finns. Men det är upp till var och en att ta vara på den. Var och en är själv ansvarig för sin egen utveckling och måste själv ta initiativet. Sedan finns Tryntsje och de andra på personalavdelningen där för stöd och råd.

Text: Maria Rudell
Foto: Maria Petersson

Eripax ännu säkrare

Snabbhet, säkerhet och tillgänglighet kännetecknar datanätet Eripax. Detta har vidareutvecklats i den nya release som lanserades i dagarna.

Eripax har haft stor framgång på bland annat börser tack vare den unika Packet Broadcast funktionen. Även denna har förbättrats.

Den nya mjukvarureleasen av Eripax kallas 6.2. Den innehåller ett antal viktiga nya funktioner. En av dem är Virtual Circuit Restoration, VCR. Denna funktion garanterar att pågående datakommunikation inte bryts och ingen data går förlorad om ett länkfel i nätet eller fel i en mel-

lanliggande nod skulle uppstå. Eripax finns idag på sex av Europas största börser. En viktig konkurrensfördel är den Eripax unika Packet Broadcast-funktion, eftersom det är mycket viktigt för börser att kunna sprida information samtidigt till en mängd olika personer.

Packet Broadcast kopierar snabbt data som sänds ut från t ex en börs och distribuerar till alla som ska ha informationen. Från det att den första till dess att den sista fått informationen skiljer bara bråkdelar av en sekund. Distributionen är nu ännu snabbare och rättvisare än förut eftersom kopieringen sker i flera noder samtidigt istället för i en.

En annan effekt av detta är att nätet hela tiden kan användas effektivt för annan kommunikation. Tidigare bromsades genomströmningen i nätet till viss del upp de tidpunkter då Packet

Broadcast användes, eftersom kopieringen tog en stor del av en nods kapacitet i anspråk.

Med den nya releasen kan enskilda dataportar kontrolleras från nätövervakningscentralen NM400. Om en användare får problem kan nätoperatören från sin arbetsstation gå in och undersöka orsaken. I de flesta fall kan felet också avhjälpas från övervakningscentralen. Detta innebär stora besparingar i tid och arbete, jämfört med tidigare då en person fick lov att åka till platsen och koppla in en särskild protokollanalysator för att hitta felet och sedan åtgärda dem.

– Med denna release förstärker vi ytterligare vår position som en av de ledande X.25 leverantörerna i Europa, säger Göran Ingemarsson på produktledningen för Eripax.

Maria Rudell

OPUS ledde till ökad trivsel

1990 års OPUS inom Ericsson Data Services uppvisade ett mycket fint resultat. Inom samtliga områden fick företaget ett högre betyg än året innan. Detta är följden av att föregående års OPUS verkligen togs på allvar. Företagets chefer och ledning har arbetat hårt med de frågor som medarbetarna varit missnöjda med tidigare.

När ledningen för Ericsson Data Services, EDS, gick igenom 1989 års OPUS-resultat, stod det klart att det krävdes förbättringar på många punkter inom företaget. En hög personalomsättning talade samma språk. Med OPUS hjälp kunde de verkliga problemområdena identifieras och analyseras. Handlingsplaner upprättades och följdes upp. De mest angelägna rågeställningarna tog företagsledningen hand om.

Klar förbättring

När sedan OPUS genomfördes 1990 igen, blev utfallet ett helt annat. Allt arbete med att rätta till problem och missförhållanden hade givit resultat. Jan Krook, eldsjäl och starkt drivande kraft bakom OPUS skröder inte orden:

– Det är ett av de bästa OPUS-resultat jag sett inom Ericsson i Sverige. Mest imponerande är att resultaten förbättrats på så kort tid. Det brukar ta avsevärt längre tid att åstadkomma så här starka förbättringar.

– Ledningen inom EDS har fört vitt vikten av att verkligen ta OPUS-svaren på allvar. När nya operativa mål fastställdes för EDS använde man de informationer som OPUS gett. Det är en koppling som EDS än så länge är enamma om i koncernen. Kanske kan detta sätt att arbeta bli vägledande för koncernen.

Prioriterar OPUS

Bengt Bolin är VD för EDS. Han understryker att cheferna inom företaget arbetat aktivt och målmedvetet med de förbättringar som OPUS-resultaten påkallat.

– Inom företagsledningen har vi prioriterat OPUS och det kommer vi fortsätta att göra. Där missnöje finns kommer speciella handlingsplaner att upprättas så att resultaten kan bli positiva också där.

Tommy Fredriksen på personalavdelningen är glad över förbättringen i OPUS-resultatet.

– Vi kände på oss att resultatet skulle bli bra, men inte att det skulle bli ett så stort lyft.

Ribban höjs

Britt Reigo, personaldirektör inom koncernen, ser det fina OPUS-resultatet hos EDS som ett fint exempel på vilka framgångar som kan nås med hjälp av OPUS. EDS metod att använda alla tänkbara kanaler för att påverka och förbättra sådant som inte varit riktigt bra har varit en framgångsrik metod, menar hon.

Ett önskemål som framgick av OPUS inom EDS var aktiviteter för att främja laganda och trivsel. Som åtgärd infördes EDS-TRÄFF en gång i kvartalet, där chefer och medarbetare träffas under avspända former. Ett av de mer nöjesbetonade sammankomsterna var en paddeltur runt Kungsholmen där flera anställda deltog.

– Det är klart att det nu finns höga förväntningar på EDS, att företaget ska visa upp lika fina siffror nästa gång. Ribban höjs hela tiden. Det gäller förstås att arbeta aktivt och målmedvetet och att inte ha orealistiska och alltför höga förväntningar. Målen måste var möjliga att nå.

Ett ansvar

– OPUS är en värdefull temperaturmätare om man använder undersökningen rätt. Företagsledning och chefer måste ta fullt ansvar. De måste se till att det vidtas

åtgärder och görs upp handlingsplaner, också för stora insatser som kräver både tid och engagemang, fortsätter Britt Reigo.

Att genomföra OPUS och sedan lägga resultatet i byrålådan är att visa brist på respekt för sina medarbetare. Drar man ingång OPUS så har företaget ett åtagande mot de anställda. Då gäller det att vara uthållig och inte ge upp på halva vägen. Vi vill väl alla känna att våra åsikter är betydelsefulla och respekteras av ledningen.

My Spangenberg

Detta är OPUS

OPUS är en attitydsundersökning som sedan ett tiotal år genomförs bland anställda inom Ericsson. OPUS-enkäten innehåller ett 70-tal frågor. Den ger en fingervisning om vad de anställda tycker om företaget, sina arbetsförhållanden, arbetskamrater och chefer, mm.

OPUS är ett mätverktyg som ger företagsledning och chefer information om vad som är bra och dåligt i företaget. Här avslöjas inom vilka områden det krävs förbättringar.

El-allergi undersöks på Ellementel

Ellementel, Ericssons och Televerkets samägda utvecklingsföretag, är ett av Sveriges bildskärmstättaste företag med i snitt två bildskärmar per anställd.

1989 började delar av personalen på Ellementel visa tecken på elöverkänslighet, även kallat el-allergi, vilket man misstänkte berodde på bildskärmsarbetet. Detta ledde till att företagsledningen på våren 1990 drog igång ett projekt för att få grepp om problemet.

Som mest har 50 av Ellementels 750 anställda känt sig dåliga, men efter att både Ellementels lokaler och de värst drabbades hem har elsanerats har idag enbart 20 personer besvär. Fem av dem går periodvis sjukskrivna.

Under ett år har Ellementel satsat 4,5 miljoner på arbetsmiljöprojektet. Elmiljön har sanerats så att överkänsliga ska kunna fortsätta arbeta på Ellementel.

Arbetsmiljön som helhet

Stora pengar har lagts på ett grundforskningsprojekt där bland annat Yrkesdermatologen vid Lunds Lasarett, Chalmers Tek-

niska Högskola samt Stressforskningslaboratoriet på Karolinska Institutet är inblandade.

Fenomenet studeras noga

Men ingen vet idag säkert vad el-allergi beror på. Ingen har lyckats konstatera något vetenskapligt samband mellan bildskärm och överkänslighet. Från att ha inriktat sig enbart på bildskärmar och elmiljö växte projektet till att omfatta arbetsmiljön i sin helhet. Alla faktorer som tros bidra till el-allergi studeras noga: el-miljön, arbetsorganisationen, stress och individens allergi-benägenhet.

Några av Ellementels åtgärder för att förbättra arbetsmiljön och därmed el-miljön var att:

- byta till lågstrålande skärmar,
- bygga ett arbetsrum avskärmat från elektriska och magnetiska fält för överkänsliga,
- byta ut lysrör och lågenergilampor mot glödlampor,
- omorganisera tidspressade projekt för att minska stress,
- symptom på el-allergi undersöks tidigt av företagshälsovården och
- specialresurser som tandläkare, bettsfysiolog, psykolog och optiker står till personalens förfogande.

- BOLAGSSTÄMMAN '91 - BOLAGSSTÄMMAN '91 - BOLAGSSTÄMMAN '91 -

- Ta din keps och gå!

Storsatsning på utveckling

Efter att ha redovisat rekordåret 1990 är det glädjande att konstatera att försäljningen ligger kvar på en mycket hög nivå, även om ökningstakten är svag. Den försämrade världskonjunkturen påverkar nu också vår bransch – både när det gäller företagskundernas beställningar och utbyggnaden av de publika telenäten.

Teleprojekt har senarelagts i många länder, vilket minskat beställningarna. Ändå är det vår bedömning att AXE-systemet väl försvarar sina marknadsandelar inom publik telekommunikation. För mobiltelefonsystemen fortsatt expansionen, både i fråga om ordergång och fakturering. En viss avmattning av ökningstakten har dock märkts.

Koncernens vinst för första kvartalet är fortfarande på en högst tillfredsställande nivå, fastän lägre än förra året. Men det är viktigt att komma ihåg, att den lägre vinsten är en direkt följd av att vi valt att öka våra tekniska utvecklingskostnader med 500 MSEK jämfört med förra året.

Sammantaget ger årets första kvartalsresultat mig anledning att upprepa en dämpad resultatprognos för 1991 – vi har ju en lågkonjunktur att hantera. Ett lägre resultat än i fjol ska dock ses mot bakgrund av vår ökande satsning på teknikutveckling.

Ser vi längre fram i 90-talet är vi inom Ericsson väl förberedda att ta oss an de allt större utmaningar vi kommer att ställas inför. Vi betraktas redan som trovärdiga utvecklare av morgondagens telesystem, och vi tänker konsekvent och uthålligt fortsätta vår offensiva marknadsföring.

Vi måste fortsätta vår rejäla satsning på teknikutveckling om Ericsson ska kunna fullt utnyttja de marknadsmöjligheter som finns och fortsätta ta marknadsandelar inom publik telekommunikation. Detta är också en förutsättning om vi ska kunna fortsätta att vara världsledande inom mobiltelefoni.

Jag vet att förutsättningarna är mycket goda. Vi har vår grundmurade kompetens inom områdena växelteknik, radio och nätkunnande. Under mitt första år som VD har jag bedrivit en aggressiv marknads- och tekniksatsning. Jag känner att jag har hela organisationen bakom mig i denna satsning.

Jag ser det som mitt personliga ansvar att Ericsson ska förbli den internationellt ledande leverantören av telekommunikationssystem under 90-talet.

Lars Ramqvist

Styrelsekamraternas uppmaning till avgående styrelseledamoten Jan Wallander var: - Ta din keps och gå!

1:a kvartalet gav en miljard i vinst

Ericssons delårsrapport för första kvartalet 1991 visar att det fortfarande går bra för företaget. Vinsten minskade visserligen med 14 procent jämfört med samma period förra året, men den blev ändå drygt en miljard svenska kronor. Detta trots att satsningen på forskning och utveckling ökats med ca 500 miljoner kronor jämfört med förra året.

Ericssons fakturering under årets första två månader var 2 procent större än motsvarande period 1990. Den uppgick till 10 649 MSEK (10 409 MSEK 1990). Ordergång minskade med 12 procent, från 12 191 MSEK förra året till 10 729 MSEK detta år.

Vinsten före skatter minskade med 14 procent och blev 1 009 MSEK (1 180). 133 MSEK av vinsten hänförs till realisationsvinster. Räknat per aktie blev vinsten 2,95 kr (3,45) efter skattutgifter och sk full konvertering. Tar man in också latent skatter och bokslutsdispositioner i beräkningen, blev vinsten per aktie 3,33 kr för kvartalet (3,22 kr). Ökningen beror på ändrade skatteregler i Sverige.

Att det redovisade resultatet minskat något, beror i första hand på att koncernens kostnader för den tekniska utveck-

lingen inom publik telekommunikation och mobiltelefoni ökat kraftigt. Det är bredbands ISDN, Digital Cross Connects och andra framtidssatsningar på den publika sidan och övergången från analog till digital teknik inom mobiltelefonin som nu kräver ökade utvecklingsinsatser.

Sena beställningar

Nedgången i industrikonjunkturerna har också påverkat telekommunikationerna, främst i form av en minskad installationstakt. Många stora beställningar och upphandlingar har blivit försenade, en del pga finansieringsproblem, andra som en följd av det oroliga läget i världen under de gångna månaderna. Detta påverkar ordergången. Vid jämförelse med förra årets ordergång ska också noteras, att första kvarta-

let 1990 innebar ovanligt många stora order, bl a 6-miljardersuppgörelsen med Mexico om AXE, mm.

Ericssons ordinarie bolagsstämma tisdagen den 7 maj bjöd inte på några överraskningar. Lars Ramqvist kunde presentera det sedan länge kända rekordresultatet för 1990 för en stor skara aktieägare, denna gång i Stockholms Konserthus. Aktieägarnas belåtenhet över 1991 grumlades förstas något av det faktum att Ericssons formidabla vinstökningsskurva nu flackat ut. Fortfarande är dock koncernen ett av de få storföretag i Sverige som går riktigt bra, trots lågkonjunktur och det gångna årets oro ute i världen.

Styrelsen

Bolagsstämman fastställde utdelningen för 1990 till 3,50 kr per aktie. Den gav också styrelsen ansvarsfrihet för det gångna året. Styrelseledamöterna Carl-Erik Feinsilber, Georg Karnsund, Sven Olving, Lars Ramqvist, Björn Svedberg, Peter Wallenberg och Sven Ågrup omvaldes. Tidigare suppleanten Per Lundberg invaldes som ordinarie ledamot och Tom Hedelius nyvaldes. De ersatte

avgående Jan Wallander och Sten Wikander. Carl Wilhelm Ros och Jan Stenberg omvaldes som suppleanter i styrelsen medan Sverker Martin-Löf och Jakob Wallenberg invaldes som nya suppleanter.

Wallander avtackad

Björn Svedberg, som senare av styrelsen omvaldes till ordförande, tackade de avgående styrelseledamöterna Jan Wallander och Sten Wikander för deras insatser. Särskilt riktade han sig till Jan Wallander, som efter 21 år i styrelsen – de senaste som vice ordförande – nu lämnar sitt uppdrag.

Jan Wallanders insatser för Ericsson har varit mångåriga och betydelsefulla, påminde Björn Svedberg. Han tackade för värdefullt stöd under egen tid som VD och för det kamratskap som utvecklats med tiden. Jan Wallander fick som erkänsla bl a motta Ericssons finaste utmärkelse – guldplaketten. Från Telefonaktiebolaget L M Ericsson överlämnade VD Lars Ramqvist minnesgåva och blommor.

Jan Wallander fick också – som ett tecken på de kamratliga relationerna med alla styrelsekamraterna – en mer ovanlig avskedsgåva, i form av en keps!

Den avgående styrelseledamoten Sten Wikander avtackas av Björn Svedberg och Lars Ramqvist.

let 1990 innebar ovanligt många stora order, bl a 6-miljardersuppgörelsen med Mexico om AXE, mm.

Försiktighet

Satsningen på teknikutveckling måste fortsätta. Lågkonjunkturen kommer av allt att döma präglade resten av året. Detta medför att helårsresultatet för 1991 nu beräknas bli lägre än för rekordåret 1990. Detta är den försiktiga bedömning koncernledningen nu går ut med.

Betraktat ur affärsområdes synpunkt, är det inom Publik telekommunikation som utvecklingen bromsats mest de gångna månaderna. Det är också inom det området som flera stora upphandlingar försenats, upphandlingar som i de flesta fall dock väntas bli slutförda under året. På flera håll i världen har lågkonjunkturen pressat fram en långsammare installationstakt, vilket negativt påverkat affärsområdets fakturering.

För Radiokommunikation var både order- och faktureringsutvecklingen fortsatt positiv när det gäller mobiltelefonsystemen. Det gäller inte minst USA där fortsatta framgångar noterats. För landmobilradio

innebar årets tre första månader viktiga beställningar från länder i Mellanöstern.

Affärsområde företagskommunikation kunde trots den svaga konjunkturen klara en oförändrad fakturering, men en svag nedgång noteras för beställningarna.

Kabel och Nät ökade sin fakturering. Fortsatt stark tillväxt på den viktiga italienska marknaden och betydande nya kontrakt i Turkiet har i hög grad bidragit till affärsområdets positiva utveckling.

Komponenter ökade sin fakturering, trots att flera dotterbolag såldes av under fjolåret. Också ordergången har ökat.

Försvarssystem hade under första kvartalet en mindre fakturering än i fjol, beroende på att det italienska försvarsbolaget Fiar såldes bort från affärsområdet i höstas.

Finansiell styrka

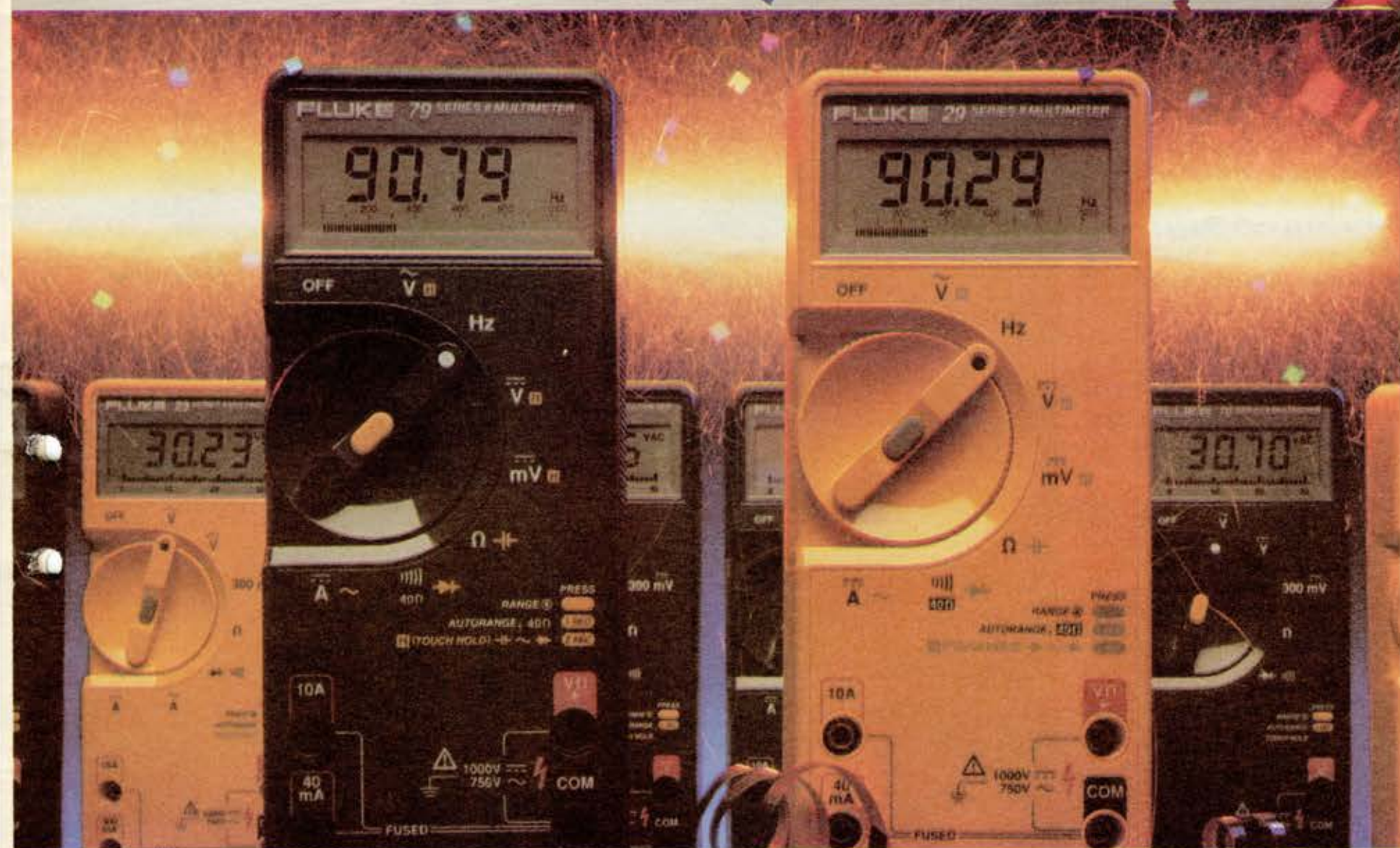
Koncernens finansnetto förbättrades under årets tre första månader. Soliditeten är fortsatt hög, 39,1 proc (39,3 proc förra året). Under perioden har 794 MSEK investerats i fastigheter, maskiner och inventarier. 374 MSEK av dessa investeringar har gjorts i Sverige.

FLUKE®

PHILIPS

Nya 70-serien

Nu finns det en
Flukemultimeter i varje prisklass!

Modell 77/23
1100:-*
(exkl. moms)

Modell 70
476:-*
(exkl. moms)

Modell 73
700:-*
(exkl. moms)

Modell 75/21
980:-*
(exkl. moms)

Modell 79/29
1360:-*
(exkl. moms)

"Touch Hold™" • "Flex Stand™"

"Smoothing™" • UL 1244 godkänd

3 års garanti

Fluke – ett verktyg för proffs!

*Priserna gäller exkl moms och är baserade på prislistor gällande maj 1991. Ericssonkoncernens avtalade rabatt är avdragen.

För info kontakta Inköp eller

Fluke-Philips Mätinstrument

Box 33, 164 93 Kista

Fax 08-752 07 43

Tel 08-703 13 70

Ericssons bilder av Kuwait

I mars 1991 reste 13 Ericsson-medarbetare till Kuwait. Uppdraget var att dokumentera och rekognosera Ericssons anläggningar och utrustning i det krigshärjade Kuwait.

Hur mycket har klarat kriget, hur mycket är förstört?

Efter några veckors rundresa kom de hem med svaren: kriget har orsakat omfattande skadegörelse på telenät och -stationer, men det kunde ha varit mycket, mycket värre.

Thommy Thörnstedt, ECA; Rolf Hedenström, Bo Nilsson och Uolevi Partanen från ETX samt Anders Friberg och Claes Gyllencreutz från ERA har tagit bilderna.

Anders Friberg, ERA, undersöker denna totalförstörda site i Wafra, södra Kuwait. Den innehöll tre radiobasstationer för mobiltelefoni. Stativen har hållit men elektroniken har förstörts. Ericssons biltelefonnät i Kuwait var till hälften installerat när kriget bröt ut i augusti i fjol. Nätet var av s k TACS-typ och dimensionerat för 20 000 abonnenter. Det var ett "turn-key"-projekt, dvs allt skulle göras klart så att kunden bara skulle behöva vrida om nyckeln när han skulle ta det i drift. Det var då det, nu är situationen en annan. En offert är på gång för återuppbyggnaden. Kuwaitierna är naturligtvis angelägna om att så snart som möjligt få systemet i drift. ▼

▲ Rökmolnen ligger tunga över Kuwait City. I skyline ses Kuwaits torn som är en nationalsymbol. När vinden ligger på och blåser in röken från de 500 brinnande oljekällorna förvandlas dag till natt och allt blir svart i Kuwait City. Ansiktsskydd filtrerar bort de största partiklarna, men man kan inte vistas i staden någon längre tid.

◀ Diken som detta grävde irakierna tvärs över motorvägen ungefär var hundra meter för att förhindra allierade trupptransporter.

Lite bakom mannen i diket ser man en bit av den 50 mil långa koaxialkabeln till Saudi-arabien som Ericsson la ner 1976-78. Kabeln sades vara sönder på tre ställen, men visade sig vara sönderhackad nästan hela den 12 mil långa Kuwait-sträckan. Längst bort i diket ses en irakisk tank som fallit i egen fälla.

▲ Detta är basen på ett 100 meter högt radiolänktorn vid site Salmi 1 som sprängdes under kriget. De flesta basstationer inne i Kuwait City har klarat sig, men i övriga landet är 90 procent förstört. De gamla siferna där basstationerna står kan kanske användas, men transmissionsnätet måste byggas upp på nytt. Det ersätter i så fall Kuwaits förra mobiltelefonnät, som var ett japanskt NEC-nät. Innan kriget tänkte man att Ericsson-utrustningen skulle kopplas in på NEC-nätet. Men den NEC-utrustningen fördes bort av irakierna, som har just NEC-växlar. De tog snyggt och prydligt med sig all NEC-utrustning de kunde. Ericssons installerade utrustning var däremot ointressant och fick vara kvar - tursamt nog.

En relativt ny AXE-station med 20 000 lokala linjer kombinerad med en tandemstation totalförstördes i South Sabahia i södra Kuwait. Det var under amerikanska precisionsbombningar av irakiska mål i Kuwait som Ericsson-anläggningen träffades. AT&T har redan fått kontrakt på att bygga en ny station som tar 6 000 lokala linjer kombinerad med en tandemstation. Enligt obekräftade vittnesuppgifter följde AT&T:s säljare tätt bakom de allierades trupper när Kuwait befriades den 28:e februari. ▼

▲ En Tomahawk-missil slår ner mellan två hus. Det ena är det 11 våningar höga Telecommunications Center och det andra ett kuwaitiskt shoppingcenter - Souken - som är totalt utbränd. Alla fönster har blåsts ut vid explosionen och röran i husen är obeskriverlig.

Till höger de första Ericsson-männen på plats i Kuwait efter befrielsen: Bo Nilsson och Uolevi Partanen tillsammans med representanter för Kuwaitiska kommunikationsministeriet och amerikanska soldater.

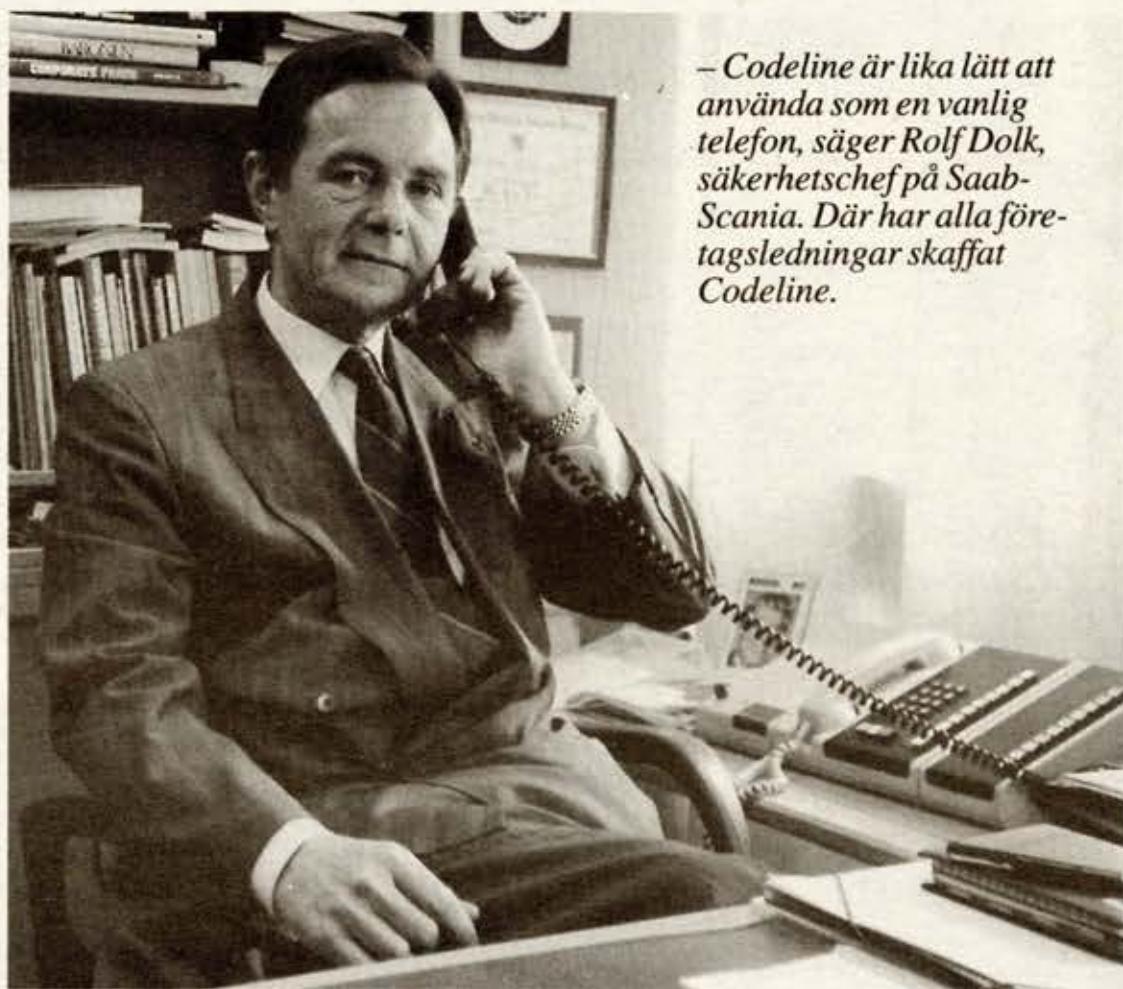
"Dagens affärsklimat kräver avlyssningsfria telefonsamtal"

För femtio år sedan infördes regeln att inom svensk försvarsindustri är det förbjudet att tala om hemlig information i telefon. Även för företagsledningar inom den civila industrin borde det finnas en liknande regel. Här är man i många fall inte så försiktig med sin information som man borde vara. Det anser Rolf Dolk, säkerhetschef på Saab-Scania och medlem i Näringslivets Säkerhetsdelegation.

Nya marknader med nya aktörer, hårdare konkurrens, sammanslagningar och nya samarbetspartner, så ser affärsklimatet ut på -90-talet. Därtill kommer att på vissa nya marknader råder andra etiska och moraliska gränser än vad vi i Sverige är vana vid. Speciellt händelserna i Östeuropa och den marknad som öppnas där innebär både nya chanser och risker.

I detta nya affärsklimat blir tiden en betydelsefull faktor. Det blir viktigt för konkurrenter och andra företag som vill in på en ny marknad att veta när t ex ny teknik ska introduceras eller nya produkter lanseras. Att känna till en storaffär innan den offentliggörs ger ett övertag. Ett sätt att få denna information är genom telefonavlyssning, något som används sedan lång tid tillbaka. Det är en "genväg" till att snabbt skaffa information och kunskap.

Att företagsledare får sina telefoner avlyssnade förekommer och det är först när man märker att information läcker ut som man gör något åt det. Svensk industri borde

– Codeline är lika lätt att använda som en vanlig telefon, säger Rolf Dolk, säkerhetschef på Saab-Scania. Där har alla företagsledningar skaffat Codeline.

vara mer proaktiv, säger Rolf Dolk. Samtidigt varnar han för video- och telefonkonferenser, där strategiska frågor behandlas. Att diskutera viktiga frågor över telefon för att spara in på resor och konferenser kan bli dyrt om informationen kommer ut.

Codeline bra hjälpmedel

På Saab-Scania har alla företagsledningar skaffat Codeline, kryptotelefonen från Ericsson. Bole-

gen i utlandet kommer nu också att köpa Codeline så ett nät för säker telefonkontakt skapas.

– Vi var med och provade denna kryptotelefon redan innan den var helt färdigutvecklad och beslutade ganska tidigt att skaffa den till företagsledningarna. Codeline är en bra produkt med hög kvalitet. Den bygger på svensk teknologi och det tycker vi är viktigt, säger Rolf Dolk. Att telefonen är lätt att använda och har bra talkvalitet, är

andra fördelar som han nämner.

– Det går inte att höra när ett samtal är krypterat. Det är bra eftersom det är viktigt att man känner igen rösterna på den man talar med när krypteringen används, tillägger han.

Affärsmässighet

Att ett företag har säkerhetsmedvetna medarbetare och skaffar utrustning för att eliminera säkerhetsriskerna anser Rolf Dolk vara

en del i företagets affärsmässighet.

– Företagets säkerhet är en del i affärsverksamheten. Genom ett högt riskmedvetande ökar trovärdigheten och det är viktigt för våra affärskontakter både nationellt och internationellt, slutar han.

Grundskydd i telenätet

– Ju mer internationellt ett företag blir desto större är risken för telefonavlyssning. Samtalen till utlandet kan gå via radiolänk eller satellit och systematisk avlyssning förekommer. Det berättar Ilio Virgili på Telesäkerhetskontoret i Kristianstad, en enhet inom Televerket, där experter utför sårbarhetsanalyser åt företag och organisationer.

I det svenska telenätet finns ett grundskydd av hög klass och för de flesta räcker detta skydd.

När det gäller strategiska frågor och information mellan personer på top managementnivå ställs det dock extra krav på telesäkerheten.

– På de stora koncernerna blir man allt mer medveten om de risker som finns för telefonavlyssning. Att skydda sin information är viktigt inte bara för storföretagen, säger Ilio och förklarar:

– För ett litet specialiserat företag kan det många gånger vara livsviktigt att skydda sin speciella "know how".

– Genom att använda kryptotelefon när t ex strategiska beslut diskuteras på telefon, så undviker man faran av telefonavlyssning. Codeline är en kryptotelefon som Televerket utvärderat och är mycket nöjda med. Den finns nu i Televerkets sortiment, slutar Ilio Virgili.

Text och foto: Gunilla Tamm

Sälj-avtal i Sverige och Norge

Under april skrevs två viktiga distributionsavtal för Codeline. Det ena är mellan Ericsson och Scandinavian Telecommunication Trading AB (STT) ett till Televerket närstående företag. Det andra är mellan Ericsson och norska NFT Crypto AS.

STT är marknadsansvariga och kommer att sälja Codeline via Sveriges 20 teleområden. I Stockholm, Göteborg och Malmö sker den aktivaste bearbetningen genom de storkundsäljare som finns där. Inom Televerket pågår en satsning på telesäkerheten och Codeline är en viktig produkt inom detta område.

– Under nästa år räknar vi med en försäljning på upp mot 20 miljoner. Det berättar Sture Pettersson på Ericsson Radio Systems och

marknadsansvarig för Codeline i Norden.

Hög kvalitet

– Vi har jämfört olika kryptotelefoner och valt Codeline. Den uppfyller Televerkets krav, har hög kvalitet är sober och har utmärkt talkvalitet. Den är så snygg att den passar bra i ett direktionsrum, säger Johan Warpe, produktchef på STT. Han anser att marknaden för Codeline är större än vad man tror. Idag är det ytterst få svenska storföretag som har kryptotelefon.

Alla stora telefontillverkare säljer kryptotelefoner men dessa apparater är för militärt bruk och är ofta stora och rätt klumpiga. Codeline är den första civila kryptotelefonen.

Som en symbol till det avtal som nyligen skrivits under, tar Johan Warpe, STT, emot luren till Codeline av Sture Pettersson, ERA. Foto: Björn Seger

Storkundsäljarna inom teleområdena kommer nu att börja sälja Codeline och Johan uppskattar att det i år kommer att säljas mellan 200 och 300 telefoner. Varje apparat kostar ca 50 000 kronor och för att ha nytta av den krävs ju två telefoner, en i "var ända".

Utanför Sverige

I Norge ska Codeline säljas genom NFT Crypto AS. Det är ett företag som ägs av Norsk Forsvarsteknologi, har hög kryptokompetens och vill bredda sin produktfamilj.

I Finland och Danmark kommer Codeline att säljas via Ericsson-bolag. Sture uppskattar att det i

Norge, Danmark och Finland tillsammans finns en lika stor marknad som i Sverige.

– Men, understryker han, det är en ny produkt där det i början gäller idéförsäljning. När det blir försäljning av själva telefonen är svårt att tidsmässigt säga något om.

Utanför Norden pågår förhandlingar i första hand med Ericsson-bolag som distributörer. Inledande diskussioner har förts med bl a Nederländerna, Schweiz, Irland och Brasilien. I USA och England pågår sonderingar. Genom Ericsson-bolag i Belgien och Turkiet har man redan sålt Codeline till kunder i dessa länder.

Detta är Codeline

Codeline kräver inga ingrepp i det vanliga telenätet. Allt som behövs för att samtalet ska bli krypterat är att både den som ringer upp och den som svarar har en Codeline.

Apparaten är lätt att använda. Man ringer upp på vanligt sätt och när man vill koppla in krypteringen (och en kryptonyckel finns inläst) så trycker man på kryptoknappen, sen tar det endast några sekunder för kryptoutrustningen i de båda telefonerna att synkroniseras. När kryptolampor lyser går det inte att avlyssna samtalet. Kryptonyckeln behöver inte läsas in på nytt varje gång man telefonerar.

Krypteringstekniken är digital. Talet passerar en talkodare och kryptotransformeras därefter. Via ett modem går det sedan ut på telenätet och hos mottagaren återomvandlas signalerna via en omvänd process. Den som försöker avlyssna ett krypterat samtal hör bara ett brus.

Koncernstab Marknad skaffar Codeline-nät

Inom Koncernstab Marknad på Ericsson har man köpt Codeline. Flera av dessa finns utanför Europa och man håller nu på att bygga upp ett nät med dessa länder. Enligt de erfarenheter man haft hittills har det fungerat mycket bra mellan samtliga världsdelar.

Under Kuwait-krisen i höstas användes Codeline internt mellan olika Ericsson-bolag.

FRONTEC TELECOM AB

en resurs för ERICSSON

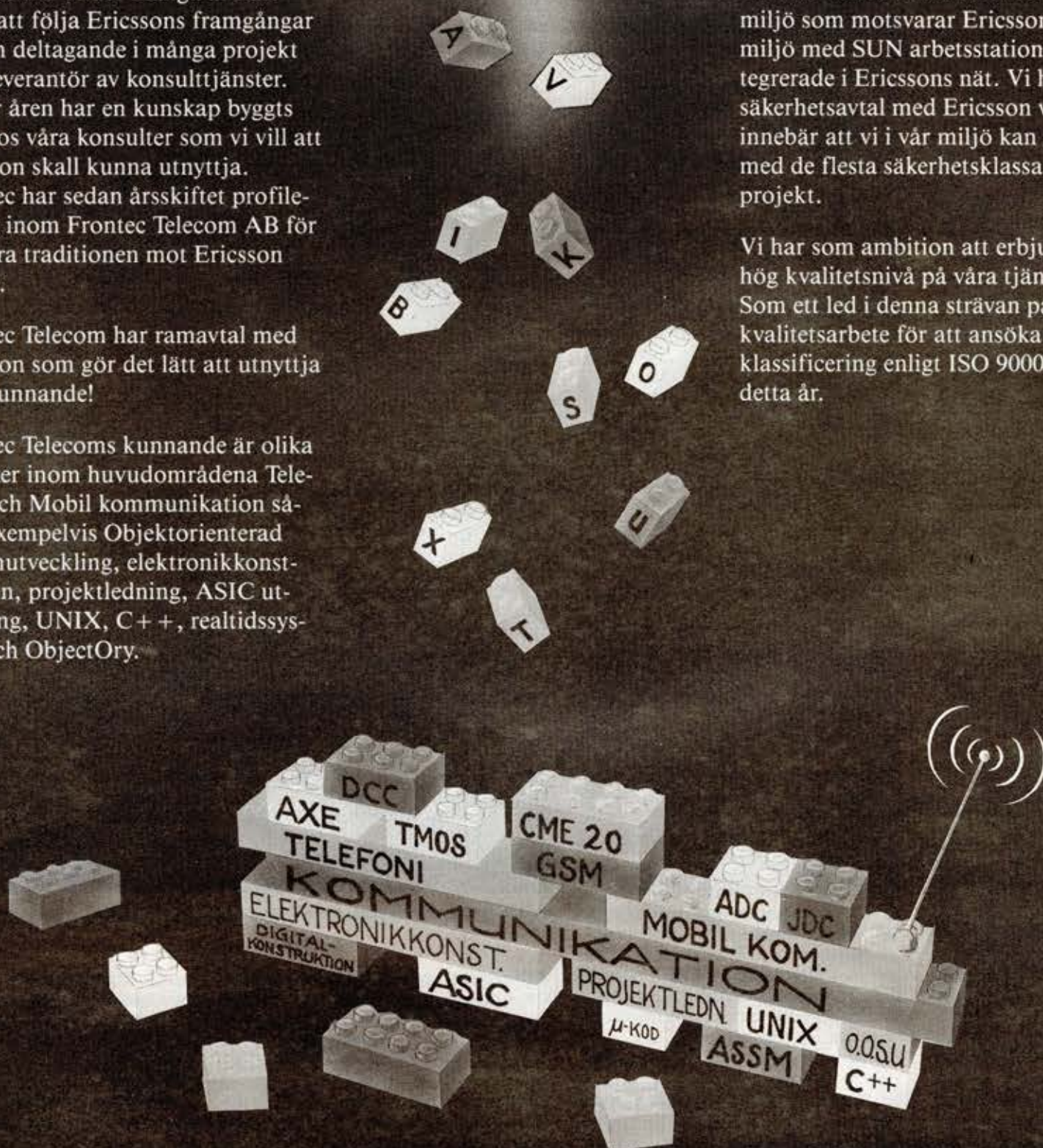
Frontec har under många år haft nöjet att följa Ericssons framgångar genom deltagande i många projekt som leverantör av konsulttjänster. Under åren har en kunskap byggts upp hos våra konsulter som vi vill att Ericsson skall kunna utnyttja. Frontec har sedan årsskiftet profilerat sig inom Frontec Telecom AB för att bära traditionen mot Ericsson vidare.

Frontec Telecom har ramavtal med Ericsson som gör det lätt att utnyttja vårt kunnande!

Frontec Telecoms kunnande är olika tekniker inom huvudområdena Telefoni och Mobil kommunikation såsom exempelvis Objektorienterad systemutveckling, elektronikkonstruktion, projektledning, ASIC utveckling, UNIX, C++, realtidssystem och ObjectOry.

Frontec Telecom har en uvecklingsmiljö som motsvarar Ericssons egen miljö med SUN arbetsstationer integrerade i Ericssons nät. Vi har ett säkerhetsavtal med Ericsson vilket innebär att vi i vår miljö kan arbeta med de flesta säkerhetsklassade projekt.

Vi har som ambition att erbjuda en hög kvalitetsnivå på våra tjänster. Som ett led i denna strävan pågår ett kvalitetsarbete för att ansöka om klassificering enligt ISO 9000 under detta år.

Frontec Telecom AB ingår i IDK Frontec-koncernen. IDK Frontec är ett av Sveriges ledande konsultföretag inom dataområdet. Vi är över 300 personer med en konsultkompetens som sträcker sig från administrativt orienterade system till tekniska datasystem med stora realtidskrav. Verksamheten bedrivs på ett tiotal orter i Sverige.

IDK FRONTEC
Frontec Telecom AB

NEDRÄKNINGEN HAR BÖRJAT FÖR MARIA

Maria Edberg är en person som vill utsätta sig för krafter och upplevelser utöver det vanliga. Hon vill bli astronaut.

Onsdagen den 24 april 1991 var en viktig dag i hennes liv. Då tog hon nämligen ett stort kliv på vägen ut i världsrymden. Maria fick reda på att hon var en av de fem svenskar som utsetts till aspiranter på en plats i den Europeiska rymdfärjan Hermes. Från början var det 297 sökande varav 17 kvinnor till denna åtråvärda "rymdbiljett".

Ericsson-tjej planerar resa ut i universum

Tio, nio, åtta, sju, sex, fem, fyra, tre, två, ett, gå! Klockan 14.32 svensk tid 16 juli 1969 kunde TV-tittarna se när Apollo 11 lyfte. Någon gång 1998-99 är det dags för det stora europeiska rymdäventyret. En av dom som då ska ut i rymden kan vara Maria Edberg, civilingenjör på ETX. Hon är uttagen som en av fem svenska kandidater till rymdfärjan. Vi var med Maria under ett av de krävande testen inför uttagningen.

Maria sitter i en cylinderformad farkost på Karolinska Institutet för att prova hur en månlandning skulle kännas. Cylindern sitter fast på en roterande dubbelsidig stålarm i ett cirkelformat rum. I kontrollrummet utanför rummet sitter professor Dag Linnarsson och räknar ned tiden.

Ett lätt surrande talar om för oss att cylindern inne i rummet satts i rörelse. Maria har plattor i pannan och på bröstet så man kan mäta hur väl hon bibehåller blodtrycket. På en liten TV-skärm kan vi se Marias ansikte plattas ut mer och mer. Var tionde sekund ska hon trycka på en liten knapp hon håller i handen för att tala om att hon är vid medvetande.

Cylindern hon sitter i snurrar runt med 70 kilometer i timmen när G-kraften är uppe i 5. Det motsvarar 25 varv per minut. I sittande läge är tyngdkraften som mest i riktningen från huvud till fot. Det är denna kraft man utsätts för vid landning. Efter 45 sekunder avslutar man testen.

Maria provas också i liggande läge. Då pressar kraften ihop hjärta och lungor och det gäller i princip att hålla sig levande. Samma känsla erfar rymdpiloterna vid en start. Nu ska man upp i 8 G då cylindern roterar med 85 kilometer i timmen eller 30 varv per minut. Det vill säga samma hastighet som när du lägger på en LP-skiva. En astronaut räknar knappast ut för större krafter än 3 G. Men vid en start, efter det att det första raketsteget slocknat till dess nästa tänds, minskar trycket från tyngdlöst tillstånd till 3 G och det är också en upplevelse.

Ökningen från 0 till 3 G är urhäftig säger professor Linnarsson och ögonen skiner. Han hade själv velat bli uttagen till astronaut men han bär glasögon och är för

gammal, så det gick inte alls. Man måste hitta nödutgången även om man tappar brillorna, säger han.

Tyngdkraftsprovet är ett av de sista testerna Maria gör före uttagningen. Men hon har genomgått ingående medicinska tester, intervjuer och psykologtester dessförinnan, suttit i vacuumtankar och på snurrande stolar, testat balanssinnet med vatten i öronen och mycket mer. Syftet är, hur motsättningsfullt det än låter, inte att få fram den mest vältränade utan att se till att de som väljs ut inte har några sjukdomar som skulle kunna innebära fara för livet vid en rymdfärd. Dagens övning gick bra för Maria precis som det gick i verkligheten för Armstrong 1969.

Resa på jorden istället

Då, 1969, 21.17 svensk tid, 102 timmar och 45 minuter efter start landade The Eagle på månen. Vi som hade TV kunde några timmar senare, 03.56, se bilderna på den första människan på månen; Neil Armstrong och som god tvåa Edwin Eugene Aldrin, när de tog sina första lite försiktiga steg på den skrovliga ytan. En radiolinje öppnades. Det brusade och sprakade och vi kunde höra Neil Armstrongs röda röst säga att det var ett litet steg för människan, men ett jättekliv för mänskligheten.

Maria Edberg var 9 år när hon såg de båda människans steg och dem glömmer hon aldrig. Sedan dess har hon velat bli astronaut, hunnit utbilda sig till civilingenjör, och börjat arbeta på Ericsson. Idag arbetar hon med försäljning av AXE-växlar för Holland. Hon har hunnit bli 30 år, är sambo med tre lärebarn, går på workout och spelar tennis. En helt vanlig tjej.

Vad är det som driver en människa att vilja bli astronaut och utsätta sig för påfrestningar vi andra inte vågar drömma om?

Studerade supernovor

Marias far var sjökaptan och mycket intresserad av stjärnor. Han grundlade intresset. Redan i gymnasiet pryade hon en vecka på

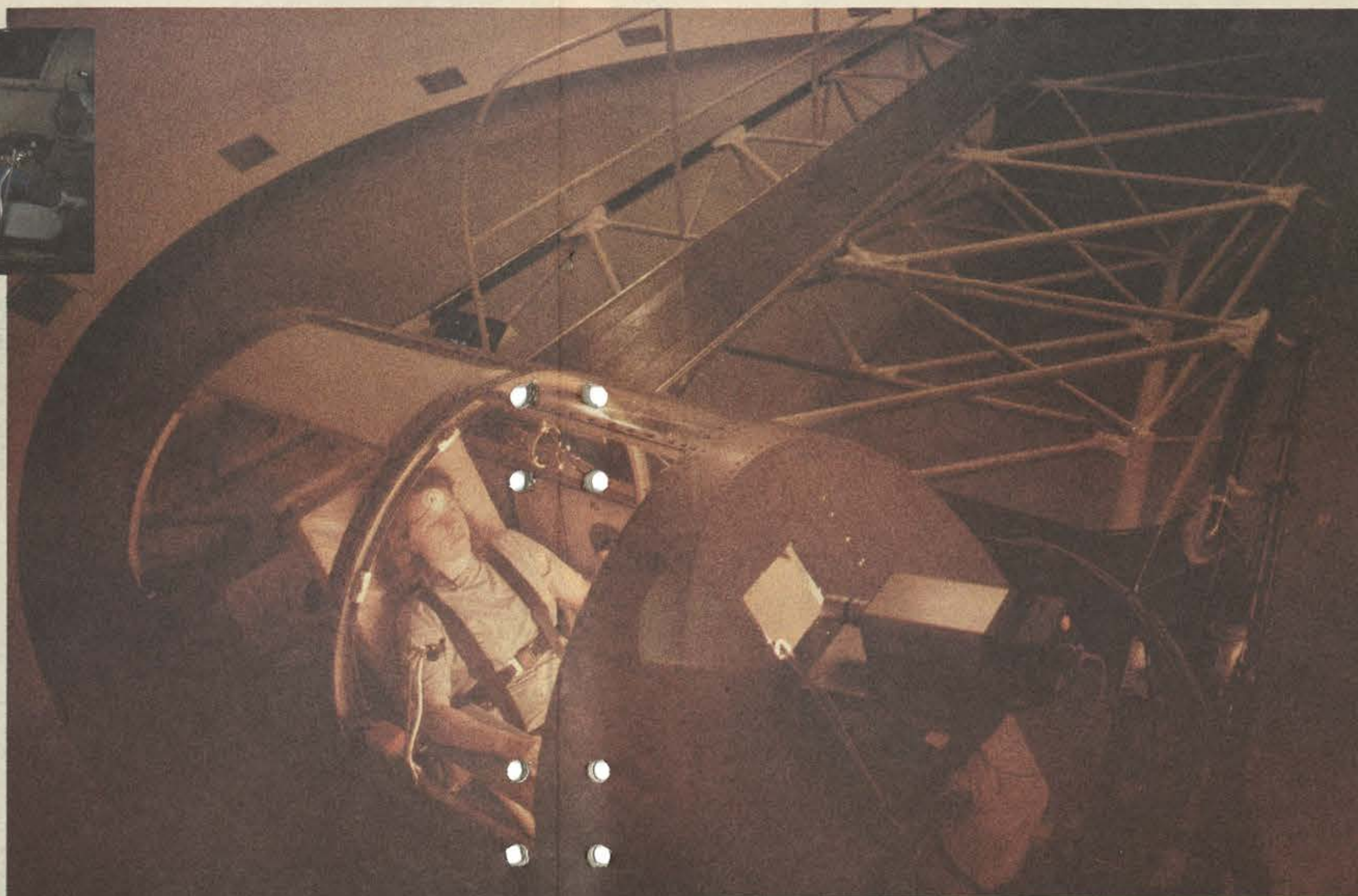
Råd rymdobservatorium i Onsala utanför Göteborg och skrev ett litet specialarbete, som hade det inte helt ovetenskapliga namnet "Universums uppkomst och byggnad". Hon fick stipendium från Sverige-Amerika stiftelsen, för till USA och läste bland annat astronomi på college ett år. På skolan fanns ett planetarium där de kunde studera supernovor och andra astronomiska fenomen. När hon gick på Chalmers i Göteborg gjorde hon sitt specialarbete för docenten i astronomi vid Radioastronomiska observatoriet. Dessutom var hon aktiv i Chalmers rymdgrupp som bestod av studenter med fler än en stjärna i ögonen. De åkte upp till Kiruna och tittade på när man sköt av raketerna och väderballonger från Esranges uppskjutnings-ramp och skådade efter astronomiska fenomen.

– De flesta i rymdgruppen ville arbeta med astronomi på något sätt och det gör de i dag också. Men mitt intresse har alltid varit att bli astronaut och det gick ju inte då. Så jag fick resa på jorden istället.

Examensjobbet gjorde hon vid Radioastronomiska laboratoriet i Paris. Maria konstruerade kretskort som används inom radioastronomi för att ta emot frekvenser utifrån. Så nog har hon visat att hon har intresse för ämnet.

Lyhörd för Marsmän

Att ta emot frekvenser utifrån, att vara lyhörd, är lite av vad som krävs av en blivande astronaut, förutom en bra grundkondition. Eftersom man reser i team om 6-10 personer, som ska arbeta i rymden i tre månader, är det viktigt att vara utåtriktad

I en centrifug på Baromedicinska avdelningen på Karolinska Institutet sitter Maria Edberg.

Här testas hur kroppen reagerar till tyngdkrafter som är högre än på jorden. Bild: Mickael Lindström, Bildgruppen Peysa.

och kunna samarbeta. Man måste ha ett starkt psyke, kunna kontrollera sina reaktioner, inte ha cellskräck, inte vara rädd för konfrontationer, men också vara mål- och resultatintriktad.

– Det krävs ett visst mått av självförtroende, men inte för mycket, då klarar man inte av samarbetet. Man måste vara öppen och ta in signaler man får och kunna tänka logiskt i olika situationer.

Nuförtiden är en rymdfärd något mindre fysiskt påfrestande än det var 1969 men det man missade då var de psykiska efterreaktionerna som nu blir viktigare och viktigare att förbereda och följa upp. Hur pass farligt är det då?

– Det är fortfarande mycket farligt men inte lika farligt som förr.

På ESA och statens delegation för rymd-

verksamhet vill man inte ha några äventyrare, utan ansvarsfulla människor som gillar utmaningar. Människor som vill göra nytta och gå i första ledet. Som god tekniker tycker Maria om att lösa problem, att arbeta med det senaste inom tekniken och lära sig nya saker.

– Jag tycker om förändringar och jag älskar att resa. Jag är ute efter den där enorma upplevelsen och att få öppna mig ännu mer, bli mer medveten.

Det stora i det lilla

Men vad känner Maria inför universum. Ödmjukhet, respekt, rädsla eller svindel som jag gör?

– Det är en otrolig känsla. Det är det jag är ute efter. En del kanske inte skulle klara av det. Jag tror däremot att det är en fantas-

niken för vapnets skull. Det är synd tycker Maria som är pacifist. Ifrågasätter hon aldrig varför vi pumpar ut miljarder på rymdprojekt istället för att lösa våra jordiska problem först?

– Jag håller med dig på ett sätt, men vi måste dela på resurserna. Det kommer alltid att finnas problem här och nu, men samtidigt måste vi forska annars kommer vi inte vidare.

– Även om det i grunden är äventyrlusta och egoistiskt att tänka att det är bra med rymdteknik, bara för att jag tycker det är så kul, så lär vi oss om vårt ursprung och vår framtid. Den kunskapen ger oss så mycket mer i vardagen än bara teknisk kunskap, mer än människor kan tänka sig. Däremot ifrågasätter jag definitivt rymdprojektet Star Wars.

Vad har människan för roll i universum? – Jag tror på möjligheten att påverka vår egen planet, men nu håller vi på att ta kål på den och fortsätter vi att bara hävda oss själva förstör vi ju för oss. Men om vi inte gör det kan vi säkert påverka inte bara jorden utan också vår egen galax. Men att påverka universum har vi ingen större möjlighet att göra. Där är vi som små myror. Gud vilka filosofiska frågor du kommer med!

Skapelsens krona

Nu vet jag, hon tror alltså på forskningens möjligheter att förbättra Jorden. Jaha. Men forna tiders upptäckter sätter hon absoluta citationstecken kring. Australiens 200-års jubileum kallar hon patetiskt och att Columbus skulle ha upptäckt Amerika, ett skämt. Vi har mycket att lära av aboriginer, indianer och folk i Asien säger hon. "Den västerländska människan har glömt bort själen." Hon tror att de nödvändiga drivkrafterna är överlevnad och nyfikenhet.

– Meningen med vårt liv är att överleva och förbättra det vi gör nu. Om människor tog sig i kragen, säger hon med en djup suck. Vi är ju en så otroligt vacker skapelse. Bara att skapelsen är så skön ger en rätt till liv. Det är lite av nirvana, att gå upp i allt, i "Ett". Däremot tycker jag det är löjligt att tänka sig att vi ska befolka universum.

– Jag tror att människan innerst inne är god och att ondska kommer från rädsla; för sig själv, omgivningen. Rädslan blockerar en så att man inte gör det man logiskt borde göra.

Låt oss säga, att om man inte är rädd, om man är öppen för frekvenser utifrån och om kroppen inte säger ifrån (vilket enligt Maria skulle vara bra trist), och om man blir vald till astronaut. Om. Vad skulle Maria tänka den dagen, 1998-99, när hon kliver ombord på Hermes?

– Jag skulle vara litet skrädd. Det skulle kännas otroligt fint, som att nu ska det äntligen hända, och så skulle det pirra i magen.

Det är väl det minsta. Pirr i magen menar jag. Vad hände med vår vän Neil Armstrong föresten? Ja, han lär ha blivit religiös och Aldrin letar efter Noaks Ark någonstans i Turkiet. Så det slår olika. Det gäller inte bara att vara öppen för frekvenser utifrån utan också att ha kontakt med andra astronauter, dela den fantastiska upplevelsen. För det är nog svårt för den som inte varit däruppe. Starkt psyke, tänker jag när jag går hem, det måste man nog ha.

Text: Charlotta Westling

Så här kommer det att se ut i slutet av 90-talet när Hermes dockas med Columbus Free-Flying Laboratory. Kanske finns Maria Edberg med då.

HERMES – FRAMTIDENS RYMDFÄRJA

De astronauter som är kvar efter utgallringen, kommer att åka ut i rymden med Hermes, även kallad framtidens rymdfärja.

Hermes är ett av Ericsson Radar Electronics rymdprojekt. ERE utvecklar antennerna på planet, till-

sammans med franska SAT och SEP.

Hermes-färjan kommer totalt att väga 22 ton. Dess livstid beräknas till 15 år och den ska under den tiden göra upp mot 30 bemannade flygningar. Färjan kommer att

byggas i två plan och besättningen vill varje flygning ska bestå av tre män.

ESA, European Space Agency, har huvudansvaret för Hermesprogrammet medan Frankrike, genom rymdbolaget CNES, ansvarar för

själva rymdfärjan. Tolv länder ingår i projektet, Frankrike är störst, följt av Tyskland och Italien. Därefter kommer Belgien, Spanien, Nederländerna, Schweiz, Sverige, Österrike, Danmark och Norge med Kanada som associerad medlem.

ESA ska välja ut tio piloter och labb-specialister av de cirka 50 föreslagna från 13 olika länder.

ESA anger tre orsaker till varför Hermes ska utvecklas: för det första för att överhuvudtaget kunna klara bemannade rymdflygningar,

för det andra för att Europa ska kunna klara sig på egen hand i rymden och för det tredje för att bli accepterad som likvärdig partner i ett internationellt samarbete.

Hermes är en del i triumviratet Ariane 5, Columbus och Hermes.

Ariane 5 ska skjuta upp Hermes till rymdstationen Columbus som förhoppningsvis baseras vid den internationella rymdbasen Freedom.

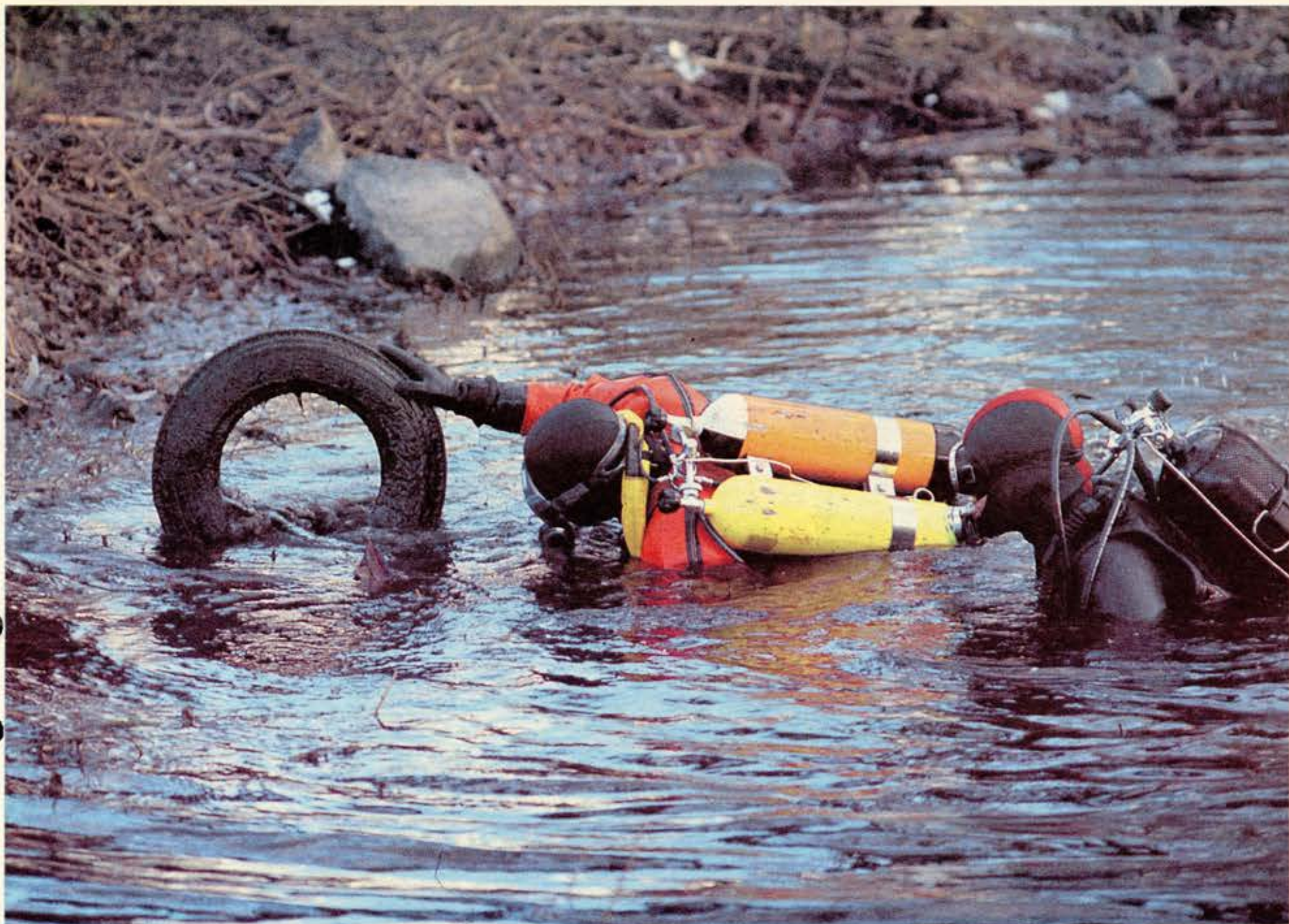
Ariane 5 kommer att kunna arbeta i mitten av 1990-talet med

kommersiella uppskjutningar innan det blir dags för den första obemannade Hermes-uppskjutningen några år senare. Sedan blir det Columbus tur att skickas upp och först därefter kommer den första bemannade Hermes att ståva mot rymden.

Projekt Rädda Trekanten

Det här är historien om sjön som skulle restaureras med hjälp av en harv, en tröskel och dricksvatten och som slutligen nästan tömdes på vatten innan några enskilda personer ryckte in och hjälpte kommunen.

En konsult hittade på en maskin för syresättning av sjöns vatten. En fiskeförening bidrar med att placera ut regnbågslax och en dykklubb rensar sjön på skrot. Deras insatser är frivilliga.

Egentligen började den här historien med att vi skulle intervjua LM-dyk när de höll på att rensa sjön Trekanten. Till och med en av de stora kvällstidningarna var på plats för att fotografera allt skrot. Men vi tar berättelsen från början.

Trekanten har problem med att få vattnet att cirkulera.

Det enda vatten som rinner till kommer från förorenat dagvatten. En sjö vars vatten står still blir syrefattig och bildar svavelväte och för mycket fosfor i det kalla botten sedimentet. Därmed läcker näringsämnen ut ur botten sedimentet, kommer upp till den varma ytan och bildar plankton.

Ett gammalt problem

På 50-talet försökte man tillföra vatten från Mälaren och under 80-talet har kommunen försökt hitta nya lösningar på problemet. Man rensade sjön på skrot och träflis, muddrade den och harvade

...eller historien om sjön som nästan försvann

ned kalciumnitrat som syresatte botten sedimentet. Det här fick man utstå mycket spått och spe för. En annan idé man hade var att tillsätta dricksvatten från vattenreservoaren vid Liljeholmen och låta ytvattnet likt ett naturligt utflöde rinna ut i Mälaren via en tröskel. Sedan 1983 pumpar man ut det kalla bottenvattnet och tillsätter motsvarande mängd dricksvatten från Norsborgs vattenverk. Men att omsätta 520 000 kubikmeter vatten är inte det lättaste. Det tog 5-6 år för vattnet att

bytas ut. Idag är man nere i en omsättningstid på ett år.

Konsult kopplas in

De här åtgärderna räckte inte till för att förbättra sjöns vattenkvalitet. Istället bestämde sig kommunen för att minska på utsläppet i sjön och syresätta vattnet.

Bo Werner hette mannen som hade kompetensen. Hans förslag byggde på en gammal idé att syresätta bottenvattnet med tryckluft så näringsämnena håller sig kvar i botten sedimentet. Med hjälp av en kompressor som via en slang skickar ut tryckluft i sjön syresätter man vattnet. Samtidigt för man in dricksvatten i sjön.

Vattenvård och sjörestaurering är en delikat fråga eftersom flera förvaltningar är inblandade; gatukontoret har ansvar för allt som kan tänkas finnas vid sjöytan, fritidsförvaltningen för parksidan ända ned till strandkanten och Stockholm Vatten AB svarar för vattenvården.

Fiskeklubben lånar sjön

Här kommer fiskeklubben Tellus in i bilden. Trekanten är föreningens faddersjö och man "lånar" via Sportfiskeföreningen vattnet från kommunen, fritidsförvaltningen och fastighetskontoret. I gengäld idkar man tillsyn och fiskevård. Föreningens medlemmar upp-

Bo Werner kopplades in för att hjälpa kommunen att minska på utsläppet och syresätta vattnet i sjön Trekanten.

täckte att det flöt upp mycket skräp på stränderna. Klubben beslöt att kontakta LM-dyk, Ericssons sportdykarklubb. Under en enda lördag övade klubbens medlemmar inte bara dykning utan de rensade sjön, närmiljön och badet på ett ton skrot av allehanda slag och varierande bakgrund. Bland annat lär det finnas en bil i mitten på sjön för den som saknar sådan, men den måste tas upp med kran, så det är ett större projekt för kommunen.

– Ett argument för att inte rensa sjön är ju att man ser hur mycket skit som ligger på botten, säger Christer Lennergren, på vattenvårdsbyrån med ett skratt men tillägger:

– Ett allvarigare argument är att om sjön blir för klar kan ljuset göra att det kan börja växa ohämmat i bottenvattnet.

Men historien tar inte slut här. Allt skulle vara frid och fröjd med frivilliginsatser och en kompetent konsult för sjöns restaurering om inte killen som skulle fixa kranen med dricksvattnet var på semester. Hans ersättare klarade nämligen inte sitt uppdrag att vrida på kranen eller så hade han bara glömt bort det. Hur som helst fick vattenvårdsbyråns expert Gunilla Lindgren i all hast bege sig till sjön Trekanten och se till så att dricksvattnet flöt in i sjön igen. Då hade sjön hunnit minska med några decimeter. Så det var nära att LM-dyk inte behövde dyka för att hitta cyklar och annat skräp.

Vården av sjön Trekanten tar troligtvis aldrig slut. Enligt Gunilla Lindgren är det ett evighetsprojekt eftersom man en gång rubbat naturens ordning. Fast bäst är kanske att inte sköta sjön alls för då ser man ju inte skräpet.

Text: Charlotta Westling
Foto: Maria Petersson

I 24 km/tim slår kulan emot biltelefonen. Ju mjukare den bromsas upp, dvs ju mer materialet fångar upp stöten, desto bättre. HotLine klarade testet.

Roland Lindqvist (på bilden) och Anders Jonsson på Ericsson har tillsammans med VTI och Bilprovningen tagit fram en testbräda som spar tid och hundratusentals kronor.

Mats Holte från Ericsson och Rolf Gustavsson, AB Svensk Bilprovning, studerar resultatet av slagprovningen.

HotLine klarade krocktest

Kan man vid en bilkrock slå ihjäl sig på en mobiltelefon som sitter på instrumentbrädan?

Risken verkar inte stor, enligt de slagtester som Ericsson gjort tillsammans med Svensk Bilprovning och Väg och Trafikinstitutet. Dessa tester görs lätt och billigt tack vare en specialframtagen instrumentbräda.

Vid en bilkrock i hastigheter över 50 km/tim räknar experterna med att en passagerare som sitter i ett vanligt rullbälte kommer att slå huvudet i instrumentbrädan. Biltillverkarna har därför krav på sig att garantera att instrumentbrädan inte är alltför stum.

Men även föremål monterade på brädan ge skador. Och bilarna fylls mer och mer med tillbehör: mobiltelefoner, radioterminaler och taxametrar, som ofta monteras framför medpassageraren, till höger om ratten.

Taxibilarnas nya stora kvittoskrivande taxametrar var väckarklockan, som fick bilprovarna att fråga sig om det får se ut hur som helst i en bil. Med följden att även placeringar av tillbehör som tidigare inte ifrågasatts, till stor irritation, plötsligt underkändes.

Testbräda

Föreskriften, som funnits sen 1970 (när Sverige antog amerikanska Safety Standards) säger att alla tillbehör måste slagtestas och godkännas för att få monteras inom den sk

Ericssons mobiltelefoner får monteras på instrumentbrädan

islagszonen. Den säger också att proven måste utföras på varje bilmodell och modell.

För att förenkla processen har Ericsson i samarbete med Svensk Bilprovning och VTI (Väg o Trafik Institutet) tagit fram en testbräda, som fyller kravet på den "sämsta godkända instrumentbrädan". Därmed bör alla slagprov på föremål monterade på testbrädan också fylla kraven på varje godkänd bilmodell.

– Ett mycket bra initiativ av

■ Det finns en konflikt som måste lösas. Antingen sitter biltelefonen ergonomiskt riktigt, väl synlig, lätt att hantera trafiksäkert. Men kanske på en farlig plats om bilen skulle krocka.

Eller så sitter den säkert. Nere på golvet där ingen kan slå sig på den. Men omöjligt att hantera så att man samtidigt har full kontroll över trafiken.

Tack vare slagtest kan man avgöra om en biltelefon är ofarlig och sen sätta den på ett ergonomiskt bra ställe. Även om den skulle inkräkta på passagerarens utrymme.

– Testmetoden gör det också lättare för tillverkarna att tillgodose de nyligen skärpta lagkraven. I den svenska produktsäkerhetslagen som finns idag och i den föreslagna produktskadelagen ställs mycket höga krav på både produktens säkerhet och tillverkarens produktansvar, säger Vicke Lindblad på Ericsson Radio.

Ericsson, säger Bengt Aralid på Bilprovningens tekniska avdelning. Det här är en förenklad väg, VTI provar och skriver protokoll och Bilprovningen går efter dessa vid besiktningen.

Provhall

Proven görs i VTIs lokaler i Linköping. (Bredvid krockbanan där man bl a testar bilbarnstolar.) Slagtestanordningen är okomplicerad.

En aluminiumkula på 6,8 kilo fäst i vajrar hissas upp till en viss höjd, släpps ner i en båge och slår i 24 km/tim mot föremål som sitter på testbrädan. (Motsvarar en krock i 50 km/tim med bälte.) Kulan slår mot föremålets hårdaste del.

I slutet av april var Ericsson i Linköping och testade 16 olika produkter. Mobiltelefoner, Mobitextterminaler, mikrofoner, manöverapparater för komradio mm. Värdena var genomgående bra och Ericsson har nu fått de flesta av sina aktuella mobiltillbehör godkända. Bland annat mobiltelefonerna.

Att apparaterna godkänns i slagtestet betyder däremot inte att de kan installeras hur som helst. En mobiltelefon som av andra skäl sitter olämpligt, t ex på ett dåligt utformat fäste, kan ändå få en anmärkning av bilbesiktningen.

Och idealet är fortfarande att ingenting monteras inom islagszonen.

Mycket arbete

Ericsson har lagt ner mycket arbete på att få fram en bra testmodell.

Och förra våren lämnades förslaget på generell testbräda.

– Det här testet är ett föredömligt sätt att försöka lösa problem. Ericsson har vågat rota i något som på kort sikt kan innebära visst besvär, säger Jan Wenäll, forskningsingenjör på VTI. Men på lång sikt betyder det att man ligger före konkurrenterna inom det här området.

– Metoden kommer att underlätta både för tillverkarna och oss som myndighet. Jag tror att det kommer att bli en stor efterfrågan på att testa produkter och att bilisterna i framtiden kommer att kräva att produkterna är godkända i säkerhetstest.

Text: Lars Cederquist
Foto: Maria Petersson

– Nu vet installatörerna vad de får och inte får sätta på instrumentbrädan, säger Anders Jonsson, installationssupport på Ericsson Radio Systems Sverige AB.

Röd, billig ficktelefon och unik "hands-free"-lösning

Nu kan man bära pockettelefonen i fickan eller fäst vid bältet och ha båda händerna fria under samtalet. Tack vare en liten tillsats, en sladd upp till en högtalare i örat och en minimikrofon i höjd med munnen.

Det här är Ericssons senaste mobiltelefonbidrag, en nyhet som presenterades vid bilsalongen på Älvsjömassan i mitten av april. Då visade Ericsson också sin senaste ficktelefon – en vinröd variant på Hot-Line Pocket. Fyratusen kronor billigare.

Ericssons två stora nyheter på bilmässan

Ericsson syntes på bilmässan. Montern hade ett bra läge, en röd, skinande blank sportbil, en ljus varm framtoning, demonstratörer klädda i typiska "Hot-Line-hattar" och en tvåmetersmodell av själva Hot-Line-telefonen drog till sig blickarna. Nog så viktigt när alla konkurrenter samlas på en liten yta för att visa att just DERAS mobiltelefon är bäst.

Dessutom hade Ericsson två nyheter att visa upp.

Händerna fria

Den ena var en sk Hot-Line Portable Hands-free. En tillsats som inte väger mer än 24 gram och kostar 880 kronor.

Den har en platta som fästs i ficktelefonens botten och en tunnsladd som har en öronmussla i ena änden och en mikrofon fäst på lagom avstånd så att den kommer ungefär mitt för munnen.

– Det här är en unik lösning, säger Per Körner som är produktchef för Ericssons Hot-Line-sortiment i Sverige. Ljudet är fullt acceptabelt även om det inte kan bli riktigt lika bra som i den fasta hands-free i bilen.

Men det är ju också lite prisskillnad. Den fasta kostar 2500 kronor och till det kommer ungefär lika mycket i montering. Den bärbara monterar man själv. På en halv sekund.

Lågrpris

Den andra nyheten var den vinröda lågrprisvarianten av Ericssons ficktelefon.

Så här kan man prata i ficktelefonen med båda händerna fria, demonstrerar Gilberto Gallaccio, säljchef i Stockholms regionen.

Telefonen ser ut ungefär som den vanliga Hot-Line pocket, men den är som sagt vinröd. Med vita knappar och grön display. Och kostar alltså 4000 kronor mindre. 12 950 (inkl högkapacitetsbatteri och snabbbladdare) mot 16 850 kronor.

Många besökare var konfunderade. En Hot-Line för tretton tusen? Hot-Line brukar ju stå för hög kvalitet, lite exklusivt.

– Vi har inte gjort avkall på kvalitet, försäkrar Per Körner, men vi har gjort en ficktelefon i lite enklare utförande. Med något färre finesser. Antalet kortnummer är till exempel hälften så stort.

– Men det är inte säkert att köparna upplever det här som negativt. Många finesser brukar nämligen inte utnyttjas fullt ut.

Den nya telefonen är lika stor som en vanlig Hot-Line pocket. Den väger 530 gram, har två timmars taltid och exceptionellt lång standby-tid, 69 timmar.

Komplett familj

Med den nya telefonen har Ericsson nu kompletterat produktfa-

Det var ofta fullt vid Ericssons monter. Den hade ett bra läge och kunde bli locka med en ny röd ficktelefon.

miljen när det gäller ficktelefoner. Det ska finnas en lämplig mobiltelefon för alla typer av användare.

Den nya telefonen kallas NH 51 och är avpassad för nordiska mobiltelefonsystemet NMT 900 och kan användas i Norden och Schweiz. Den har utvecklats vid

mobiltelefondivisionen i Lund och produceras i Ericssons fabrik i Kumla.

Stort intresse

Det bärbara handsfree-tillbehöret kan kopplas till såväl den befintliga Hot-Line ficktelefon 1921, som den nya, röda, NH 51.

– Intresset för Ericssons nya produkter var förvånansvärt stort med tanke på den "gröt" av mobiltelefoner som bildas när alla leverantörer ska visa upp sina produkter på en mässa, avslutar Per Körner.

Text: Lars Cederquist
Foto: Maria Petersson

Bättre relationer till Kina

(ETX) Omvärldens relationer till Kina har förbättrats betydligt. I april beslutade den svenska regeringen att BITS, Beredningen för Internationellt Tekniskt-ekonomiskt Samarbete, ska återuppta beredningen av bistånd till Kina.

För Ericssons del kan det här betyda att vilande projekt dras igång igen på allvar.

Ericsson har hittills levererat cirka 1,3 miljoner AXE-linjer till åtta olika provinser i Kina.

I samband med oroligheterna i Kina 1989 stoppades alla biståndprojekt. I november förra året släppte regeringen lite på restriktionerna. Ataganden som redan var kontrakterade får nu genomföras.

– Att BITS nu återupptar arbetet med att bereda nya projekt kan

betyda mycket för Ericsson, säger Uldis Zervens, marknadsansvarig för Kina. Många länder har redan släppt på sina restriktioner vad gäller så kallade mjuka lån och om inte Sverige också gör det riskerar Ericsson att hamna på efterkälken.

– Men det här beslutet innebär inte att det är klart med biståndspengar till Ericssons projekt. Jag tror dock att chanserna är ganska stora eftersom Ericssons-projektet nämndes i regeringens pressmeddelande.

Ericsson har funnits i Kina i över 100 år. Förutom AXE har också mobiltelefoni samt landmobilradio haft stora framgångar i landet. MD 110 tillverkas dessutom på licens i Kina.

– Vad vi nu närmast väntar på är ett klartecken för de 540 000 linjerna i Guandongprovinen, berättar Uldis Zervens. ■

För några veckor sedan fick Björn Svedberg på besök i Kina tillfälle till ett 40 minuter långt sammanträffande med premiärminister Li Peng. det är inte många industriledare från väst som mottagits på så hög nivå under så lång tid.

Stororder från Oman

(ECA) Ericsson har fått en ny order avseende utbyggnad av telenätet i Oman till ett värde av 100 miljoner kronor.

– Därmed har Ericsson byggt telenät och levererat AXE-stationer och annan teleutrustning till Oman till ett sammanlagt värde av mer än en miljard kronor, inklusive ett mobiltelefonnät, sedan den pågående teleutbyggnaden i Oman kom igång 1985, säger Jan Eckerud, ansvarig för marknadskoordinering inom ECA.

– Utbyggnadsprogrammet för telekommunikationer kommer att hålla samma takt även under den kommande femårsperioden, varför marknadsutsikterna är goda, säger Jan Eckerud.

Den nu aktuella beställningen har tagits hem av Ericsson Network Engineering AB i Stockholm som också har ansvaret för genomförande av projektet.

Ordern omfattar leverans och installation av AXE-stationer,

Inom 18 månader ska det nya 100-miljoners projektet i Oman var klart.

transmissionsutrustning inklusive radiolänkutrustning, lokalnät och fiberoptiska kabelförbindelser till och mellan ett 10-tal städer i landet. Den fiberoptiska kabeln kommer att levereras från Ericsson Cables AB.

I projektet ingår även videoförbindelser mellan informationsministeriets enheter i huvudstaden Muscat. Det nya projektet sätts igång omedelbart och skall vara genomfört inom 18 månader. ■

Mobiltelefoni i Puerto Rico

(ERA) Den 5 maj togs mobiltelefonsystemet i Puerto Rico i kommersiell drift. Nätet, som ersätter det tidigare systemet från NEC, har för närvarande 25 000 abonnenter.

Kontraktet vanns i hård konkurrens med Northern Telecom och AT&T. Kunden är Puerto Rico Telephone Company, PRTC.

Systemet, som är AMPS, amerikansk standard, har installerats och driftsatts på mycket kort tid. Mindre än fem månader från det att kontraktet skrevs under den 10 december 1990 var systemet i kommersiell drift.

– Hela projektorganisationen med Thomas Uhlander som projektledare och Göte Åkerman som projekt manager i Puerto Rico har gjort ett fantastiskt jobb, berättar Thomas Heuman, marknadsansvarig för Puerto Rico.

– Tack vare extraordinära insatser från alla har vi fått fram och skeppat material och fått det installerat, testat och driftsatt på den här korta tiden. Det har varit hårt arbete, sena kvällar och helger

särskilt för teamet i Puerto Rico, där man ibland arbetade i tre-skift.

I projektet har bl a ERU, ETX, EKA, CEV, TIM och LMC varit involverade.

Puerto Rico är en för Ericsson ny marknad, där man nu gjort en inbrytning med mobiltelefonsystemet.

Kompletterande utbyggnad med 50 kanaler pågår redan och ytterligare utökning kommer att ske 1992–93.

Puerto Rico är en självständig republik, associerad med USA sedan 1952.

Landet har 3,2 miljoner invånare på 8 900 kvadratkilometer. Huvudstaden heter San Juan. ■

Sea Giraffe till Australien

(ERE) Ericsson Radar Electronics har sålt sin marina radar Sea Giraffe till Australien och Nya Zeeland. Radarn kommer att finnas ombord på de nya fregatter som de båda ländernas flottor ska bygga.

Radarn ingår som en del i det ledningssystem för fartygen som Bofors Electronics Pacific ska leverera. Ordersumman är på över 100 miljoner kronor. Enligt kontraktet ska Ericsson starta radarproduktion i Australien för tillverkning av viktiga delar av radarn. Den kommer att förläggas till koncernens anläggningar i Broadmeadows. Investeringar görs redan i år för en beräknad produktionsstart i mitten av 1993.

– Det här innebär en stark satsning i Australien för att sälja våra radarsystem, säger Göran Hedborg, ansvarig för affären på ERE i Mölndal. Australien får nu tillgång till en inhemsk, avancerad radarindustri.

EREs marina radar Sea Giraffe här på den svenska kustkorvetten Göteborg.

Stort intresse har också visats för Ericssons flygburna spaningsradar som nu utvecklas för det svenska flygvapnet. ■

VMX ger Ericsson röst

(EBC) Ett OEM-avtal har slutits med det amerikanska företaget VMX, ett av de absolut största inom rösthantering i företagsväxlar i USA. Avtalet ger Ericsson rätt att marknadsföra och sälja VMX produkter över hela världen.

I USA har rösthantering länge varit en självklar del i ett företags kommunikationssystem. Nu börjar Europa och övriga världen komma ikapp USA på rösthanteringsområdet.

– Vi ser en otrolig marknadspotential för dessa produkter och applikationer, säger Hans Calminder, produktchef på EBC.

(EKA) Ericsson Components Standardkomponentdivision skrev i oktober ett avtal med Texas Instruments, TI, som gällde distribution av deras halvledarprogram och under våren har verksamheten kommit igång.

Standardkomponentdivision var den 24 april värd för ett seminarium på Solvalla, som informerade om TIs, halvledarprogram. Ett drygt hundratal intresserade, kunder och tilltänkta kunder var närvarande vid seminariet, Components största anslutningen någonsin för ett kundseminarium. ■

Europamarknaden för rösthantering uppskattas vara värd totalt ungefär 147 MUSD i år och att värdet stigit till ca 640 MUSD 1994.

Under maj lanseras det minsta systemet i produktlinjen, Voice 100. I höst lanseras de övriga, större systemen. Hela linjen kommer att säljas som applikationer till MD110, BusinessPhone BCS 150 och BusinessPhone 90.

Fältprov med Voice 100 pågår på EBC i Sundbyberg samt i Finland, Belgien och Spanien.

Regelbundna leveranser till kunder beräknas vara igång i mitten av juni. ■

Varsel i Kungsbacka

(ECA) Specialkabeldivisionen i Kungsbacka har varslat 35 personer. Av de berörda är ett 10-tal tjänstemän och de övriga verkstadsanställda.

– Det är framför allt två orsaker till att vi drar ned, säger divisionschef Janne Sjöden. Dels de stora strukturella förändringarna inom fordonsbranschen och dels den vikande konjunkturen på industrisidan i Sverige.

Huvuddelen av fabriken arbetar nu med tredagarsvecka, vilket vi beräknar ska fortgå fram till semestern, fortsätter Janne Sjöden.

– Vi har etablerat samarbete med övriga Ericsson-enheter i Göteborgsområdet för att försöka skaffa fram ersättningsarbeten. Efter att åtgärderna genomförts har Kungsbackafabriken ca 150 anställda. ■

UTSIKTEN

AV MATS HALLVARSSON

ERAs VD Kurt Hellström och VD för Fastighetsbolaget Per Palmberg i ett gemensamt första spadtag. Foto: Björn Seger.

Byggstart i Kista

Onsdag den 15 maj tog ERAs VD Kurt Hellström tillsammans med Fastighetsbolagets VD Per Palmberg det allra första spadtaget inför nybygget i Kista.

Nybyggnaden i Kista kommer i första etappen ge 450 nya arbetsplatser om sammanlagt 14 000 m². Inflyttningen blir under 1993.

Med denna investering visar Ericsson-koncernen att vi har ett engagemang för Stockholm. Det visar också att vi tror på Sverige

och att vi dessutom har en stark framtidstro på radiokommunikation, sa Kurt Hellström innan han och Per Palmberg greppade varsin spade och tog de första spadtagen på platsen för de nya lokalerna.

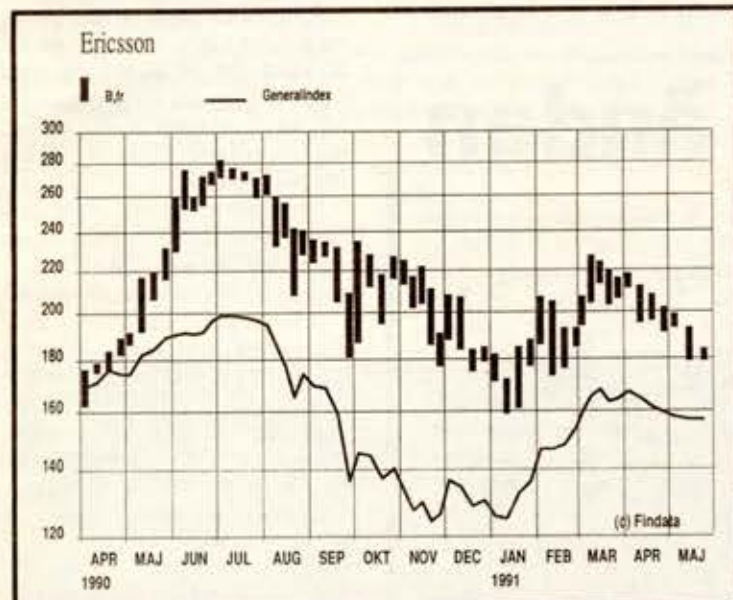
Kurt berättade också om det

spadtag som togs för sexton år sedan. Det var då Svenska Radioaktiebolaget, SRA, (idag ERA) var det allra första företag som kom på plats i Kista.

350 miljoner kronor investeras i det nya bygget, som kommer att göra det möjligt för all BR-personal att samlas i egna lokaler. Idag hyr ERA 50 000 m² lokaler runt om i Kista.

Helena Andersson

AKTIERUTAN

Efter den kraftiga uppgången under första kvartalet har nu Stockholmsbörsen mattats kraftigt under intrycket av många dåliga bokslutsrapporter från företagen. April blev därmed en dyster månad med ett minus på ca 4 procent.

Ericssons B fria aktie har i stort sett följt den allmänna börsutvecklingen den senaste tiden och har som vanligt tillhört en av det mest omsatta aktierna.

Aktien stiger

Hittills i år har Ericsson-aktien stigit med ca 8 procent, betydligt sämre än generalindex ökning på över 20 procent. Marknaden förväntar sig inga spektakulära vinstökningar i kommande delårsrapporter utan har accepterat företagsledningens prognos att 1990 års vinst blir svår att återupprepa.

p/e-talet konstant

Kursen i förhållande till vinsten, p/e-talet, ligger kvar på 13, vilket är precis på verkstadsindustrins genomsnitt. Det är en värdering som ser rimlig ut, även jämfört med andra teleföretag på utländska börser.

ERICSSONS AKTIEFONDER

Datum	Allemansfonden		Aktiesparfonden	
	Andelskurs (SEK)	Förmögenhet (MSEK)	Andelskurs (SEK)	Förmögenhet (MSEK)
1988-12-31	135	52,2	343	56,0
1989-12-31	304	94,1	825	77,1
1990-12-31	317	86,4	86	65,6
1991-04-05	378	99,8	101	74,7
1991-05-13	324	84,5	88	64,9

Andelskurserna för april 1991 baseras på en aktiekurs av 183 kr och en konvertibelnotering av 335 procent.

Med 1990 års vinstökning har franska/holländska Alcatel befäst sin ställning som Ericssons främsta internationella konkurrent. Alcatel redovisar en imponerande vinst, starka finanser och en rad fina internationella marknads genombrott. Många belackares farhågor har därmed kommit på skam.

Efter fem år av hårt omstruktureringarbete har nu Alcatel Alsthom bevisat att gruppen gör Ericsson rangen stridig om att vara världens främsta internationella telekommunikationsleverantör.

Det var inte många som trodde på en så framgångsrik omvandling när CGE, som den franska tele- och elektrokoncernen hette på den tiden, 1986 köpte amerikanska ITT:s hela internationella telekommunikationsverksamhet, som mest var europeisk.

Olyckskorparna var många och de tvivlade på att CGE skulle orka med att utveckla både sitt franska E10-system och ITT:s System 12 samtidigt. De förutspådde kulturkrockar, svåra marknadsproblem och svaga vinster.

Men efter fem år kan koncernchefen Pierre Suard säga att han lyckats. Avkastningen (nettovinsten i förhållande till försäljningen) är nu så nära den kan vara 5%. Det var målsättningen för koncernen, som skulle nås först 1992.

Mycket har hänt under dessa år. Koncernen heter inte längre CGE utan Alcatel Alsthom och telekommunikationsdelen är samlad i ett holländsk holdingbolag som heter Alcatel NV.

Rationaliseringar, företagsköp och -försäljningar har stuvat om gruppen så att Telekommunikationer nu är den överlägset största delen med 92 miljarder franc i försäljning av totalt 144 miljarder. Den näst största delen är Energi och Transporter, som snabbt blivit världsledare på den exploderande marknaden för snabbtåg.

Utropstecknet är nog ändå televerksamheten. Alcatel har inte bara lyckats hålla marknadsställningarna för sina två system utan också expandera dem. Det är aldrig något tal om att lägga ned det ena system till fördel för det andra.

Utvecklingsarbetet har istället inriktats på att successivt integrera de två systemen. Kunderna har i stort sett, tvärt emot vad många trodde, fått förtroende för långsiktigheten och kvaliteten i satsningarna.

Därmed har Alcatel också kunnat göra några ordentliga inbrytningar och utökningar på marknader i världen som är traditionella styrkepunkter för Ericsson.

De senaste 15-16 månaderna har Alcatel gjort stora framsteg i Östeuropa med kontrakt i Polen, Rumänien och Sovjetunionen. Man har fått stora beställningar från Kina, Iran, Mexiko, Italien och förmodligen till Ericssons ledsnad, i Australien. I närmare 30 år har Ericsson varit ensamleveran-

tör på den stora australiska marknaden, men nu har man alltså en konkurrent in på livet.

Därtill kan Alcatel räkna in en "östbonus" genom sin traditionellt starka ställning på den västtyska marknaden. Den forna östtyska delen av Tyskland är idag den enskilt snabbast växande telemarknaden i Europa, och där är Alcatel tillsammans med Siemens herrar på täppan.

Nu kan säkerligen någon gammal belackare säga att allt detta var inte så märkvärdigt - beställningarna på teleutrustning har legat på topp i flera år i världen och beställarna har bjudit in alltfler konkurrenter för att snabbt kunna hålla takten med efterfrågan.

Dessutom har Alcatel ridit högt på östvägen tack vare sin tyska förankring. Bakom östsatsningen finns också förmånliga statliga lånevillkor. Resultatet ser vi dessutom först när beställningarna verkligen är betalda.

Men det kan knappast minska glansen på siffrorna från 1990 års verksamhet. Alcatel levererade nära nio miljoner linjer 1990 vilket är 50% mer än Ericsson och fick order på över 13 miljoner linjer.

Telesidans försäljning ökade med bara 4%, därför att Business Communications (Affärskommunikation) hade ett mycket dåligt år med en nedgång med 20% samtidigt som efterfrågan transmissionsutrustningen var svag. Däremot ökade bruttovinsten med 20% till strax över 8 miljarder vilken kan jämföras med Ericssons samlade bruttovinst på 5,7 miljarder.

Ericsson kan dock glädja sig åt en betydligt bättre bruttomarginal (bruttovinst i förhållande till total försäljning) - 12,5% jämfört med Alcatel-gruppens 8,7% - och sannolikt ännu bättre om vi jämför enbart Publik telekommunikation.

Men det viktiga för Alcatel-gruppen är att de nu nått det totala avkastningsmål som Pierre Suard satte upp för fem år sedan, nämligen en nettovinst som är 5% av den totala försäljningen. Det nåddes ett år tidigare än beräknat.

Vinstframgången har gått hand i hand med en stark finansiell uppbyggnad. Alcatel-koncernen har kunna expandera samtidigt som man stoppat undan i lådorna.

Viden snabb betraktelse finns det egentligen bara en stor svaghet på telesidan och det är de blygsamma framgångarna inom mobiltelefoni. Där ligger Alcatel flera år efter Ericsson i marknadsuppbyggnad och sannolikt också i teknologisk utveckling. Den dåliga närvaron i USA är också ett handikapp.

Men Alcatel arbetar hårt på att ta igen eftersläpningen. Och gruppen har utan tvekan resurser att satsa mycket och långsiktigt. Trots japaners och nordamerikaners aggressivitet fortsätter Alcatel att vara Ericssons främsta internationella konkurrent under många år framöver.

Utlandsjobb gav perspektiv

– Kan Du inte berätta den där historien om bilen? uppmanar de andra killarna. Det är första dagen tillsammans efter en fem månader lång utlandsvistelse på olika dotterbolag i världen och de nio rotationsingenjörerna på T-divisionen har mycket att prata om.

Rotationsingenjörer är, som namnet antyder, ingenjörer som roterar mellan utbildning och praktik på olika håll inom T-divisionen. Förutom dessa nio finns ytterligare en kull på elva som började sin utbildning hösten -90. Att varva teori med praktik och att ha en invävd utlandsvistelse är ett vanligt sätt för många företag att locka civilingenjörer från högskolorna. De kallas elevingenjörer, rotationsingenjörer eller trainees.

Få liknande utbildningar är dock lika långa och så omfattande som rotationsutbildningen på Ericsson Telecoms T-division.

– Den tar två år och är uppdelad i fyra perioder, berättar Charlotte Ugglå, personalman på T-divisionen. Varje period startar med cirka fem veckors teori. Praktiken som följer omsätter teoridelen i praktiken.

Många sökande

Utbildningen är mycket populär och har varje år många sökande. I år är det ett hundratal till cirka 10 platser.

– När vi väljer ut dem som får gå tar vi hänsyn till att de ska kunna ta till sig mycket information under en kort period, säger Charlotta. Därför måste de vara öppna och utåtriktade. Men vi tänker också på dem som en grupp. Det är alltså viktigt att ha med alla

Nu får nio av rotationsingenjörerna på ETX T-division byta ut värmen i fjärran länder mot värkylan i Sverige. Från vänster Peter Andersson, Johan Wallin, Per Öberg, Christer Fryxell, Magnus Hallenstål, Sven Åkesson, Robert Skog, Johan Åhlander och Magnus Lindhe.

typer av människor för att gruppen ska fungera.

– Tyvärr är det inte många tjejer som söker och det är synd.

Under den tredje perioden, efter cirka ett års utbildning, arbetar rotationsingenjörerna på något av Ericssons dotterbolag utomlands.

Vi träffade rotationsingenjörerna deras första dag tillsammans efter utlandsvistelsen. En dag som var viktig för att få information om vad som hänt här hemma, dela med sig av erfarenheter och öppna posten. Men även att helt enkelt bara få "prata av sig".

Alla killarna är helt överens om att utlandsdelen varit mycket bättre än de hade väntat sig.

– Framförallt jobbet har varit

bättre, säger Magnus Lindhe, som varit i Mexico. Jag har haft mycket att göra och jag har fått arbeta mycket självständigt.

– Skillnaden mot praktikperioderna i Sverige är stor, fortsätter han. Tidigare, under praktiken i Sverige, kunde de andra på avdelningen betydligt mer än vi om AXE och ibland kändes det nog som om man var mer av en belastning för avdelningen.

– På dotterbolaget däremot kunde vi lika mycket och ibland mer om AXE än de. Man såg oss definitivt som en tillgång. Det kändes verkligen att vi gjorde nytta.

De tio rotationsingenjörerna har varit i Mexico, Australien, USA och Kanada. Deras beskrivningar

av arbetsförhållandena visar att det finns skillnader.

– I Australien och Mexico var inte tempot särskilt högt, medan det i USA var betydligt viktigare att åtminstone ge intryck av att man arbetade mycket.

– Man kallar det visst för face-showing. Att visa sig på kontoret.

– Så var det i Kanada också, berättar Magnus Hallenstål.

– Både i Kanada och USA var det inte bara "inhemsk" personal, utan många från länder över hela världen.

– Det beror nog på den tekniska utbildningen. Många kommer till USA och Kanada för att studera. Sedan blir det kvar.

– Trots att det fanns stora skillnader är Ericsson fortfarande ett

svenskt företag, med många svenska chefer så det var inte så svårt att anpassa sig.

Vilka var då fördelarna med utlandsvistelsen?

De nio rotationsingenjörerna tycker att det viktigaste varit att de fick möjlighet att plocka ihop de olika delar de lärt sig tidigare. Det blev mer konkret och "på riktigt". Det har varit oerhört nyttigt att se vilka kulturella skillnader som finns, vilket ger ett annat perspektiv. Det inte minst viktiga var möjligheten att knyta kontakter med människor.

Skönt vara hemma

De flesta tycker att det nu är skönt att vara hemma igen.

– Jag hade ställt in mig på att vara borta i fem månader, så det är klart det är skönt att vara hemma. Men det klart. Jag skulle inte ha något emot att åka ut igen om en månad eller så, tycker Magnus Lindhe.

Men så blir det inte. Den sista halvårsperioden av utbildningen väntar här hemma. Var på T-divisionen de ska vara vet de inte än.

– Vi fungerar lite som en kunskapsbank i gruppen, berättar Christer Fryxell. Eftersom vi tidigare varit på olika ställen och praktiserat kan man fråga de andra om hur de haft det och sedan bestämma sig var man vill vara.

Kommer ni att stanna kvar på Ericsson efter utbildningen? undrar jag.

– Det ska du väl inte fråga när Charlotte är med, skrattar de.

Charlotte ser lite orolig ut, men nejdå, det är bara skoj. Det verkar som om alla planerar att stanna kvar.

Så var det den där historien med bilen. Ja tyvärr. Den fick vi aldrig höra, trots kraftiga påtryckningar. Kanske den kan berättas någon annan gång.

En tröstande röst i andra änden

Jourhavande Affärsman är inte bara till för den som tjänar mer än 300 000 kronor om året, har hög befattning och mycket ansvar. Hit kan vem som helst ringa när problemen börjat hopa sig på avdelningen, på det egna företaget eller i privatlivet.

– Jag har själv varit i affärlivet och vet hur hårt och tufft det kan vara och för en företagsledare finns inga skyddsnät, säger Jourhavande Affärsman som vill vara anonym.

Varje måndag mellan 17 och 20 tar Jourhavande Affärsman emot samtal på telefonnummer 736 58 49. Det har han gjort sedan början rasade under den så kallade svarta måndagen 19 oktober 1987.

Han är runt 60 år, en genuin stockholmare, kallar sig numer diversearbetare, har själv varit företagsledare och haft trassliga affärer.

– Det påverkar allt i livet. Vi gick inte i konkurs men det var nära. Nu har jag kommit igen, säger han.

Från början var det tänkt att endast chefer på hög- eller mellannivå skulle anlita honom, men nu kan vem som helst ringa. Det har ingen betydelse vilken nivå man arbetar på. Den som ringer har rätt att vara anonym och det gäller också Jourhavande själv som bara vill vara en röst i andra änden. Han har ingen psykologutbildning, vilket han tror kan vara en fördel, men säger att han har lång mänsklig erfarenhet, är road av människor och försöker dela med sig av egna erfarenheter.

– Många gånger behöver män-

niskor bara få prata av sig, ha någon som lyssnar på dem och få nya infallsvinklar.

Det ringer folk med alla möjliga problem. Det kan vara funderingar kring alkohol, omplaceringar och det har hänt att kvinnor ringt och pratat om sina män. På sista tiden har det varit många samtal om omorganisationer och friställningar. Som mest ringer det 3-4 stycken på en kväll.

Affärsmän i kris

– Det svåraste samtal jag haft var en pensionär som bara hade skulder, hade varit kriminell och undrade om jag hade ett Columbi ägg (en enkel lösning på ett svårt problem, red. anmärkning) att ge honom.

Jourhavande Affärsman sitter på Dagens Industri och det var han som kontaktade tidningen efter att ha läst några artiklar om hur svårt det var att få hjälp för de affärsmän som hamnat i kris. Man

kan ju undra varför en dagstidning som Dagens Industri har inrättat en Jourhavande Affärsman. Tänk bara om Lars Ramqvist skulle ringa och berätta att han gjort en dålig affär. Finns det ett journalistiskt intresse?

– Nej, bara misstanken att information läckt skulle allvarligt skada tidningens trovärdighet. Jourhavande Affärsman ger naturligtvis Dagens Industri uppmärksamhet i massmedia men skapar också en image kring tidningen inte bara som tuff och hård affärstidning utan också som seriös samtalspartner.

Jourhavande Affärsman arbetar inte ideellt men han säger att samtalen ger honom mer. Litet extra spänning måste det ju innebära att aldrig veta vem det är som ringer. Så länge ingen känner igen honom och den litet speciella skorrande rösten, kan han vara den där tröstande rösten i andra änden.

Charlotta Westling

Text: Helena Lidén
Foto: Maria Petersson

EPA-personalen fixade, trots stora problem, demonstrationen av TMOS på workshopen i Australien.

Här fick kunden vara med

Inom Ericsson anordnar man ofta så kallade workshops om olika produkter. Det är inget ovanligt. Däremot händer det inte ofta att man tar med kunderna på dessa workshops. Men det gjorde man i Australien på EPA:s workshop om TMOS. Det visade sig vara en strålande idé.

EPA, Ericssons dotterbolag i Australien är mycket aktivt och hårdtsatsade när det gäller att introducera produktfamiljen TMOS, en samling system för drift- och underhåll av telenätet.

För ett år sedan ordnade EPA en presentation av TMOS för kunder och då fördes önskemål fram om en workshop. Under tre dagar i slutet av mars fick kunderna möjlighet att verkligen se vad TMOS går för i praktiken.

I Australien, liksom på övriga håll i världen, ökar konkurrensen.

Ytterligare en mobiltelefonleverantör har slagit sig in på marknaden och under våren ska en treårsupphandling genomföras där bland annat Ericsson och Alcatel kämpar mot varandra. Konkurrenterna presenterar även olika lösningar på just drift- och underhållsdelarna.

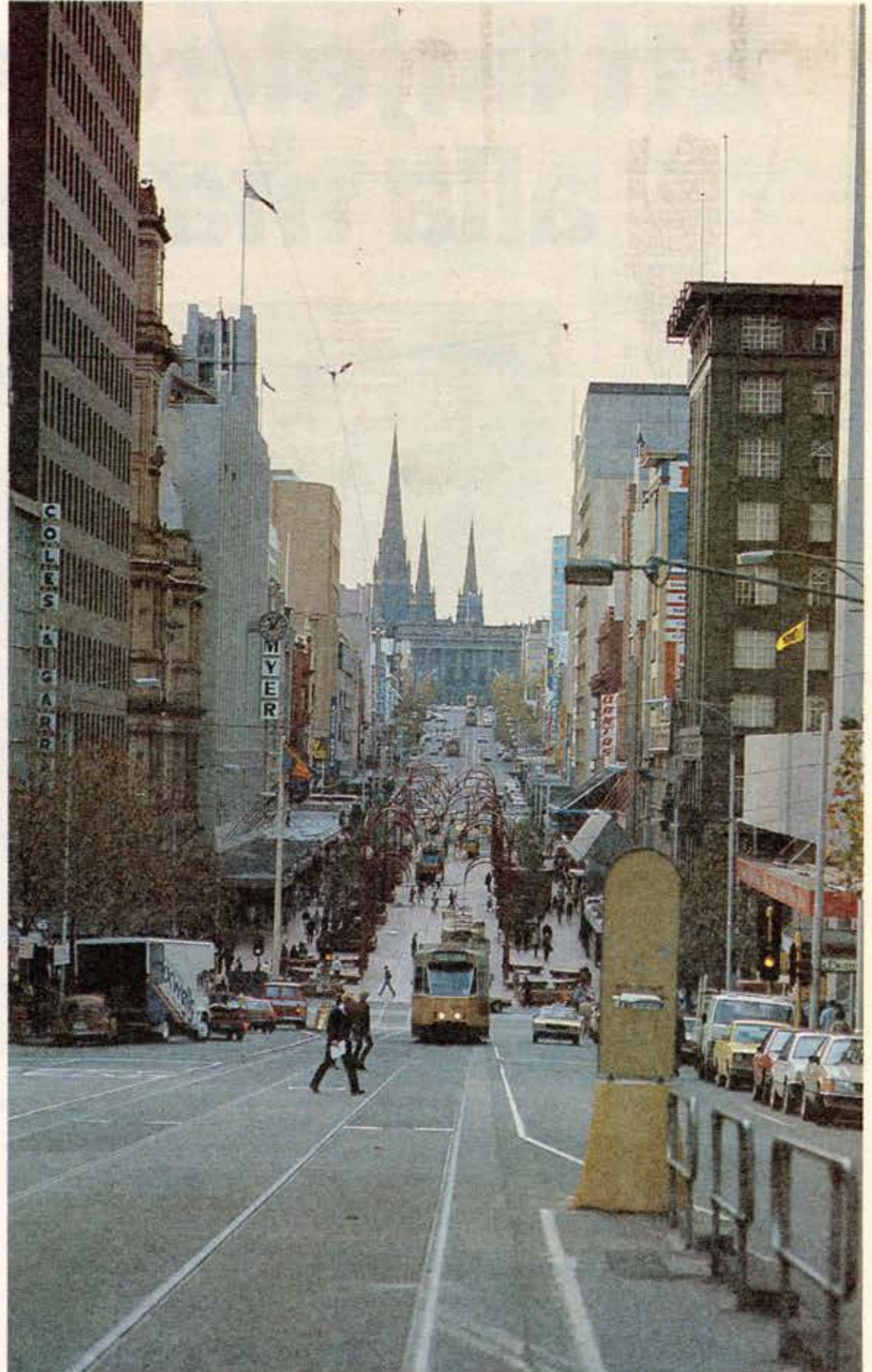
– Det krävs att vi verkligen får möjlighet att komma ut till kunderna och visa våra produkter, säger Kent Linde, C-regionen.

"Magic"

Under de två första dagarna diskuterades produkterna och den tredje dagen demonstrerades TMOS.

– Produktinformationen bestod till stor del av presentationer från vår sida, med en mycket öppen dialog med kunderna. Men framförallt var det den praktiska demonstrationen av TMOS som uppskattades mest.

TMOS är en produktfamilj som konstant utvecklas. Det var därför viktigt att visa kunderna att det som utlovades i teorin för ett

En workshop där kunderna får vara med. Det är inte så vanligt. Men EPA, Ericssons dotterbolag i Australien ordnade en workshop om TMOS i Melbourne, där kunder deltog.

år sedan, nu också finns tillgängligt i praktiken.

– Kunderna blev överraskade övert att vi kommit så långt i

utvecklingen, säger Per-Erik Gustafsson, X-divisionen. Flera av kunderna beskrev det som kunde göras med TMOS som "magic".

Men förberedelserna för demonstrationen av TMOS gick inte precis smärtfritt.

I sista minuten

– En förbindelse mellan TMOS-systemet i Glenroy, cirka 2 mil från Melbourne där konferensen hölls, och utrustningen för demonstrationen skulle knytas upp just för det här tillfället.

Demonstrationen skulle hållas på onsdag eftermiddag och på tisdagseftermiddagen uppstod problem på radioförbindelsen.

Ted Brown, marknadsdirektör på EPA, var beredd att i nödfall använda sig av en MD110 som servar kontoret i Melbourne, med följden att alla telekommunikationer skulle stå stilla under demonstrationen.

På tisdagskvällen, då det fortfarande inte fungerade, beslutade

man att ta TMOS-systemet från Glenroy och köra in det till Melbourne. Men när man väl kom till Glenroy visade det sig att bilen var för liten!

Till råga på allt gick datorn sönder på morgonen samma dag som demonstrationen skulle genomföras. Man fick kontakt med SUN Micro System, som bara en enda timme före demonstrationen fick igång systemet. Hela anläggningen fungerade perfekt.

– Det här tycker jag visar att om man vill så kan man! säger Kent med eftertryck, som också ger en stor eloge till EPA:s personal.

Att från dotterbolagen beskriva och demonstrera produkterna för kunderna som man gjorde i Australien är mycket positivt.

– Det är dotterbolagen som finns nära kunden och eftersom TMOS är ett bassystem som sedan kan marknadsanpassas är det viktigt att dotterbolagen är engagerade, säger Ted Brown.

"Magic" var kundernas imponerade respons på demonstrationen av TMOS-systemets möjligheter.

Ett linjekretskort för alla marknader

ACA3-projektet för den tredje generationens analoga linjekretskort visar ett exempel på ett lyckat samarbetsprojekt inom koncernen. Det började med ett stort "brainstorm"-möte 1986 med alla som har kunskap om system, linjekort, komponenter, byggsätt och marknad. Många idéer kom fram som idag har realiserats.

Idag bygger vi digitala telefonstationer och lägger ner optokabel för morgondagens bredbandsnät. Men anpassningen mot abonnenten är fortfarande analog och kommer att vara så tills bredbandsnätet erövrat telekommunikationen. Ericsson sålde 1990 ca 6 miljoner analoga linjer och världsbehovet var 47 miljoner.

Idag har Ericsson utvecklat den tredje generationens analoga linjekretskort i projekt ACA3, Analogue Customer Access. Projektet kom igång 1988. En av målsättningarna var att halvera priset på linjekretskortet, som tidigare stått för mer än halva telefonstationskostnaden.

Alla marknader

Den andra målsättningen var att anpassa linjekretskortet för alla marknader. I tidigare linjekort har man modifierat delar för anpass-

Vid arbetsstationer för kretskonstruktion på Utvecklingsdivisionen på Ericsson Components i Kista, fr v Saad Guedira, Hans Johansson, Hans-Olov Hallin och Berndt Wallin.

ning till kundernas skiftande abonnentnät. Detta resulterade i en mängd olika linjekretskort.

I det nya kortet har programmerbarheten byggts in i de integrerade kretsarna och resultatet har blivit ett linjekretskort som passar för alla marknader.

Samarbete

– I projektet har Ericsson Telecom stått för systemkunnandet, Texas Instruments, TI, för VLSI-kretsteknik (Very Large Integration) och konstruktionshjälpmedel, Ericsson Components för komponentkunnandet för högspända kretsar, berättar chefen på Ericsson Components Utvecklingsdivision Jan Johansson.

Huvudansvarig för projektet har varit Ericsson Telecom med projektledare Björn Johansen.

– Det är ett av de mest prioriterade projekten inom Ericsson idag. Många Ericsson-anställda och en rad olika instanser från grundteknikutveckling till produktion har varit involverade, berättar Björn.

Det är huvudsakligen funktionen i de integrerade kretsarna som gör linjekretskortet styrbart och

anpassningsbart för olika marknader. Fyra nya kretsar har tagits fram och kravet på lågt pris och anpassning till alla marknader har ställt nya och hårda krav i konstruktionsarbetet.

Hjälpmedel från TI

En av kretsarna har utvecklats på Ericsson Telecom med utnyttjande av hjälpmedel från TI, en digital signalprocessor i CMOS-teknik.

En annan, en analog-digital omvandlare i CMOS, har utvecklats hos TI i Nice med stöd och systemkunnande från Ericsson Telecom och komponentkunnande från Components, som haft två man stationerade i Nice.

Ericsson Components har varit ansvariga för två av kretsarna, en analog linjekrets och en krets som sköter matningen av ström till abonnenten. Båda kretsarna är i högspänd bipolär teknik.

Med kravet – ökad flexibilitet, lägre kostnad, har en större programmerbarhet konstruerats in i

kretsarna och plastkapslar har hållit priset i schack.

Kraftfulla hjälpmedel

– Ett klart lyft har varit de kraftfulla konstruktionshjälpmedlen och konstruktionssystemen från Texas Instruments, berättar Eskil Kjelkerud, chef för datorhjälpmedel. – Det har gett oss ett säkrare konstruktionsarbete. Alla fyra kretsarna, hos oss, TI och på Telecom, fungerade vid första test och kunde provas på kort.

Plastkapslingen har också ställt nya krav på konstruktionerna liksom processen i skivtillverkningen. Så många funktioner som möjligt har byggts in på en så liten kiselbricka som möjligt. Det har också varit ett sätt att hålla priset nere.

Linjekretskortet har redan testats i systemet, men ännu återstår en hel del anpassning och justeringsarbete innan det släpps fritt på marknaden under nästa år.

Text: Inger Bengtsson
Foto: Maria Petersson

Projektledare för kapslingen, Magnus Bergenström, plastkapslingsexpert Ivan Jonas och Dora Egenaes vid maskinen som gjuter plastkapslar.

Vad händer på linjekretskortet?

Linjekretskortet är anslutningen mellan telefon-abonnentens analoga telefonledning och den digitala växeln.

På telefonledningen är talet en elektrisk signal som är i proportion med ljudstyrkan som man talar med, en analog signal. Det är en SLIC-krets, som sköter om kommunikationen mot abonnenten, sänder och tar emot talet och håller reda på om telefonluren är på. SLICen är

en analog krets och tillverkas i bipolär-teknologi.

På linjekortet omvandlas ljudstyrkan till ett siffervärde och blir därmed digital. Denna omvandling görs i SLACen, en krets som tar hand om de digitala signalerna. SLACen är till största delen digital och tillverkas i MOS-teknologi.

Linjekortet sänder också ut ringsignaler och kontrollerar att telefonledningen är hel.

ACA-projektet föddes 1975

Tankar som ledde till det första Analogue Customer Access, ACA1-linjekretskortprojektet föddes redan 1975 på ELLEMTEL. Samarbete inleddes med National Semiconductor, senare INTEL, och kretskortet var färdigt för produktion 1981. I det fanns en föregångare till SLAC-kretsen.

Kravspecen för ACA2 var klar 1979

och samarbete inleddes med AMD för SLAC och RIFA tog hand om SLIC. Kortet var i produktion 1985 och används nu på marknaden med hårda krav. SLIC och SLAC blev "trendsättare" på marknaden.

De första tankarna på ACA3 föddes 1985, förstudien var klar 1986 och projektet startade 1988.

ESP styr Ericsson mot framtiden

Vardagen i ett företag är fylld av var dags möjligheter och problem. Dessa kräver mer eller mindre omedelbara åtgärder. Men för att ett företag ska lyckas i det långa loppet måste det ha långsiktiga mål och strategier, som vägledare i det vardagliga beslutsfattandet.

Därför gör Ericsson-koncernen varje år en strategisk plan, en diger lunta mer känd som ESP, Ericsson Strategic Plan.

I ESP:n beskrivs varje år i ord och siffror Ericsson-koncernens mål och strategier för de närmaste fem åren. Marknader analyseras och vägar för att nå målen beskrivs.

Att få fram planen är ett omfattande arbete där många Ericsson-medarbetare deltar. Årets process inleddes i november med att koncernledningen skickade ut direktiv för hur 1991 års ESP skulle tas fram och vad den skulle fokusera på.

ESP:n har sitt ursprung i 80-talets första hälft, en tid när Ericsson-koncernen genomgick stora förändringar och stora förändringar skedde i omvärlden. Nu, ett tiotal år senare, är situationen i varje fall vad gäller omvärlden densamma.

I sådana lägen är det viktigt att blicka framåt på ett systematiskt sätt, säger Bo Landin. Han är chef för koncernfunktion Marknad och administrerar ESP-arbetet inom koncernen.

Långtidsplanering fanns inom Ericsson även innan ESP infördes, men den gjordes oregelbundet och var mindre strukturerad än ESP.

Utvecklad planering

Under årens lopp har ESP-processen utvecklats och detta pågår fortfarande.

En viktig förändring -91 är att de lokala bolagen fått i uppgift att ta fram marknadsorienterade planer för respektive marknad, säger Bo. Tidigare låg hela ansvaret för ESP-arbetet på affärsområdena. Affärsområdena tar nu fram strategiska planer med tyngdpunkt på produkter.

Förändringen är en konsekvens av Ericsson-koncernens nya organisation.

De lokala bolagen är mycket positiva till förändringen, säger Bo. De blir jämställda med affärsområdena vad gäller strategisk planering och koncernledningen fäster ännu större vikt vid den internationella verksamheten.

Affärsområden och lokala bolag har dock haft ett nära samarbete när de tagit fram sina planer.

Om inte marknadsplaner och produktplaner hänger ihop är hela ESP:n värdelös, konstaterar Bo.

Årets ESP-process är nu inne i sin slutfas. Från slutet av april till mitten av juni presenterar affärsområdena och de stora lokala bolagen ett efter ett sitt kapitel i den

En strapatsfylld färd utan slut är fullriggaren Ericssons seglats på möjligheternas hav. Alla i den stora och sammansatta besättningen hjälps åt att sammanställa färdplanen och det roder som kallas ESP.

totala ESP:n för koncernens verkställande ledning, VL.

Alla bolag inom Ericsson är ansvariga för att ta fram en strategisk plan, även om inte de har egna presentationer för VL, påpekar Bo.

VL bjuder till respektive presentation in andra, som är berörda, t ex affärsområdeschefer. Varje presentation följs av en diskussion där VL oftast ger direkt feedback.

För det mesta godkänns planen i stort, säger Bo, men det händer också ofta att VL har synpunkter och avvisar delar av den eller begär att vissa delar omarbetas eller förtydligas.

VL baserar sina synpunkter på Ericsson-koncernens allmänna strategi och affärsidé, om planen uppfyller de uppsatta målen för enheten och om den ryms inom koncernens totala finansiella plan.

Cirkeln sluten

När processen är avslutad ligger den slutliga ESP:n till grund för budgetarbetet.

Och sen är det dags att börja med nästa ESP, säger Bo. Ett skämt, men överdriften är bara lätt.

ESP-processen är mycket resurskrävande med så många människor engagerade under så lång tid.

Förutsättningen för att vi ska fortsätta med ESP är att de olika enheterna som arbetar med den har nytta av arbetet. Att komma fram med en presentation för VL är inget självändamål, understryker Bo.

Idag är entusiasmen stor för ESP-arbetet. Det är ett incitament för enheterna att regelbundet och systematiskt gå igenom verksamheten, fortsätter Bo.

Vi har en tendens att gräva ner

oss i kortsiktiga problem och möjligheter. Det är svårt att i pressande situationer orka lyfta blicken ovan horisonten. ESP-arbetet tvingar oss att göra detta.

Bo ser också att ESP ökar samarbetet inom koncernen. Affärsområdena kan inte göra sina planer utan de lokala bolagens medverkan och tvärt om.

Det är också ett sätt för ledningen att få en sammanfattning av att alla enheter inom koncernen jobbar i enlighet med koncernens inriktning.

Detta som ett komplement till den kontinuerliga kontakt som VL har med verksamheten genom styrgrupper och styrelser.

Plan för framtiden

ESP har kommit till koncernen för att stanna tror Bo. Forna tiders stabila marknadsförhållanden inom branschen, med telemonopol i varje land är borta. Att förbereda sig för framtiden blir allt nödvändigare men samtidigt allt svårare.

Omvärlden påverkar oss starkt. Avregleringen och liberaliseringen förändrar våra marknadsvillkor. Marknadsutvecklingen är den största osäkerhetsfaktorn i våra planer. Teknikutveckling är mer evolutionär och lättare att förutse.

Därför tror Bo att kommande års ESP kommer att utvecklas till att vara allt mer fokuserade på marknadens krav och villkor.

Det är möjligt att vi kan komma att välja en annan frekvens för ESP än idag, fortsätter Bo sina tankar om ESP i framtiden. Eller också kanske vi väljer att inte gå igenom hela verksamheten och processen, utan koncentrerar oss på ett antal kritiska frågor, allmänna

för hela koncernen eller specifika för enskilda enheter.

Oavsett när och hur framtida ESP görs tror Bo att de kommer att fortsätta vara femårsplaner.

De får inte omfatta för kort tid för då tenderar vi att koncentrera oss alltför mycket på dagens problem. Samtidigt får perspektivet inte vara för långt, redan det femte året i våra planer är indikativt, det visar egentligen bara en riktning.

Men, avslutar Bo, det skulle å andra sidan säkert förvåna alla om verkligheten om fem år skulle se ut som vi tror idag.

Maria Rudell

ESP i affärsområdena

I år var första gången som koncernen gick ut med direktiv till de lokala bolagen att ta fram och presentera en ESP. Affärsområdet Business Communications har dock i tre år involverat de lokala bolagen i ESP-arbetet och bett dem göra egna planer.

Tidigare fick vi alltid anmärkningar från bolagen på att vi i Stockholm inte lyssnade tillräckligt på dem, säger Jan-Olof Hedman som koordinerar ESP-arbetet inom EBC. Att involvera dem i ESP-arbetet var ett sätt att låta dem påverka det vi ska arbeta med.

Det har varit mycket lärorikt, påpekar Jan-Olof.

Man får inte glömma ESP-arbetets viktiga funktion i utvecklingen av verksamhet och organisation. ESP handlar inte bara om produkter och marknader.

Dialogen mellan affärsområde och bolag och bolagen sinsemellan ökar den ömsidiga förståelsen.

Det mest betydelsefulla i ESP-processen är inte papperet som produceras utan själva arbetet, menar Jan-Olof.

Arbetet med ESP:n involverar många medarbetare, och de blir medvetna om inriktningen för företaget. Diskussioner om framtiden sprids i vidare cirklar.

Det gör också att man har ögonen öppna för möjligheter på ett annat sätt än om man inte diskuterat. Man är beredd och kan fånga möjligheten när den kommer, fortsätter Jan-Olof och ger köpet av det engelska datakommunikationsföretaget Camtec som ett exempel på detta.

Att ESP-processen utvecklas tycker han är bra. Det som för närvarande står på önskelistan är mer konkreta direktiv från koncernledningen med tydligare markeringar av eventuella förändringar i Ericssons inriktning.

ESP i de lokala bolagen

ESP är ett bra verktyg att styra verksamheten med. Den är inte bara ett rapportsystem, säger Dietmar Hesselbein, marknadschef i Ericsson Business Communications GmbH, EBD, ett av de lokala bolagen i Tyskland. Han är ansvarig för EBDs ESP-arbete.

Det är absolut nödvändigt att komma fram till en långtidsplan. Den får inte bara vara teoretisk, den måste också omfatta marknad, kostnader, personal osv, fortsätter han.

Tack vare ESP:n blir detta ordentligt gjort en gång om året, vilket Dietmar anser är bra.

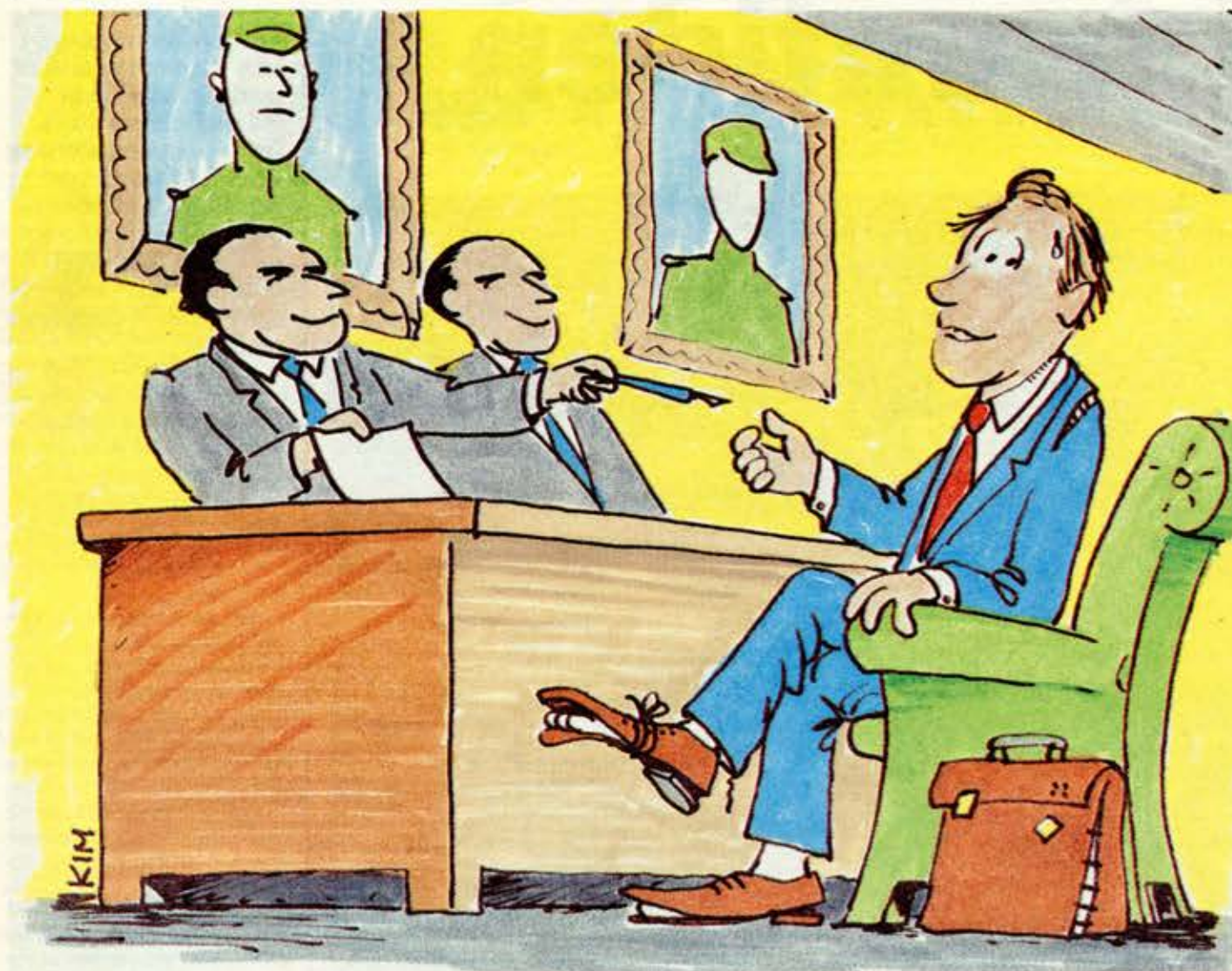
Att de lokala bolagen blir mer och mer inblandade är en förbättring, säger marknadschefen. För några år sedan när det mesta av ESP-arbetet gjordes i Sverige blev resultatet mindre bra. Vissa delar av ESP:n var alltför teoretiska.

Visst är det mer arbete för oss i de lokala bolagen på det här viset, men t ex de marknadsiffror vi får fram är riktigare än de var förut.

De lokala bolagen finns ju på plats och känner till respektive marknad bäst.

Att vi själva gör vår ESP ger också de lokala bolagen större ansvar, påpekar Dietmar. Om siffrorna i vår ESP är fel, är det vi själva som gjort fel. Det går inte att skylla på någon eller något annat.

Med trasiga skor...

Per Bengtsson begav sig till Sydkorea för att delta i slutförhandlingarna om kontrakt på AXE-växlar. Det skulle max ta en vecka i anspråk så han tyckte det räckte med ett par skor i bagaget.

I själva verket tog det tre månader att få kontraktet klart. Under själva signeringsceremonien fick Pelle skrida fram i sina vid det laget nötta skor för att slippa röja att sulorna lossnat från ovanlädret.

1982 förhandlades med Sydkorea om kontrakt på AXE-växlar. Det var ett viktigt kontrakt eftersom det – om det gick väl i hamn – skulle ge Ericsson en första inbrytning i landet. Björn Jönsson på ETX var den som skötte huvudförhandlingarna. I Sverige väntade Per Bengtsson, då komponentansvarig på EKA, beredd på att snabbt flyga till Sydkorea för att ansluta sig till slutförhandlingarna beträffande den del av avtalet som rörde komponenter.

Efter en tids väntan, en lördag, ringer så Björn och meddelar att nu är det dags för Pelle att infinna sig. Slutförhandlingarna ska inledas kommande måndag och beräknas avslutade fredag samma vecka.

Sagt och gjort. Pelle bokar omedelbart in sig på första bästa plan med destination Sydkorea. Eftersom han kommer vara tillbaka i Sverige redan innan veckans slut packar han bara de allra nödvändigaste i kofferten. Förhandlingskostymen och ett par extra skjortor får räcka. Ombytestskorna lämnas – oturligt nog – hemma.

Veckorna går

Måndagen kommer och slutförhandlingarna inleds enligt planerna. Så går resten av veckan och fredagen, dagen för undertecknandet, är inne.

– Då får vi beskedet att vår förhandlingspartner vill göra några smärre justeringar i avtalet och återkomma för fortsatta förhandlingar efter helgen, minns Pelle.

Han och de övriga svenskarna får alltså förbereda sig på att bli kvar ytterligare en vecka i Korea, men eftersom skjortorna går att tvätta anser inte Pelle det vara något problem.

Förhandlingarna fortsätter alltså följande vecka och det blir återigen fredag. Svenskarna är nu övertygade om att det är färdigförhandlat och har ställt in sig på att åka hem. Men icke. Även denna fredag meddelas att det är ytterligare justeringar man vill göra och alltså måste förhandlingarna fortsätta ännu en vecka. Och fortsätter att förhandla gör man, vecka efter vecka som snart blir till månader.

Med trasiga skor

Två månader senare sitter man fortfarande vid förhandlingsbordet. Vid det här laget har Pelles kläder så smått börjat changera och ledig tid ägnas nu åt att leta butiker innehållande kläder för storvuxna koreaner. En inte alltför lättillgänglig fritidssysselsättning, visar det sig.

Pelle har ytterligare ett problem. Med ombytestskorna kvar i Sverige har nu hans enda medhavda par börjat falla i bitar. Och att i Sydkorea hitta skoaffärer som håller storlek 45 i lager visar sig vara svårare än att hitta kläder. För till slut lyckas han faktiskt spåra upp en koreansk motsvarighet till det svenska Överskottslagret som till mycket stor glädje säljer Hennes-&Mauritz-kläder i europeiska normalstor-

lekar. Några skor till Pelle finns dock inte, så han får bli kvar vid de gamla som nu börjat sin delning på allvar. Ovanlädret är hotande nära att släppa från sulorna och han börjar nu på allvar hoppas att förhandlingarna inte ska dra ut så mycket längre på tiden.

Värdigt skridande

Så äntligen är avtalet efter tre månaders förhandling klart. Den stora dagen har kommit med en högtidlig ceremoni där bl a Sydkoreas kommunikationsminister och dåvarande koncernchef Björn Svedberg deltar vid kontraktssignerandet.

Som en av representanterna för den svenska delegationen deltar även Pelle. En stor dag alltså, även om den inte är helt molnfri för Pelles del. Dagen innan har han nämligen fått ge upp i kampen mot de vittrande skorna som nu definitivt spruckit. För att i möjligaste mån dölja olägenheten försöker han med hjälp av ett par svarta strumpor som matchar färgen på skorna kamouflera sprickorna.

När det sedan är dags att stega in till de församlade potentaterna är det en "värdigt skridande" Pelle som antrar rummet. Detta eftersom han vill undvika att lyfta skorna för högt med risk att då få se sulorna ligga kvar på golvet.

– Antagligen var det ingen som la märke till mina skor eller till min något änglalika gång, men nog kändes det aningen olustigt.

Sensmoralen i berättelse torde väl vara att bättre ett par skor för mycket än för litet då du nästa gång beger dig på affärsresa. Det kan dra ut på tiden.

Hur som helst gick uppgörelsen vägen och idag, tio år senare, har Ericsson haft förtroendet att leverera inte mindre än 1,5 miljoner telelinjer till Sydkorea.

Helena Andersson

Bättre tidning med annonser?

Journalistkretsar är det ett känt men sällan diskuterat faktum att annonser kan bidra till att öka en tidnings läsvärde. Detta har flera orsaker: En är att annonserna oftast är utformade för att dra åt sig läsarens intresse, vilket också kommer tidningens övriga innehåll till del. Annonser för produkter och tjänster som intresserar ger läsaren ett extra motiv för att verkligen läsa tidningen. En annan effekt av annonser är att tidningens framtoning stämmer överens med den allmänna bild läsaren har av hur tidningar brukar se ut.

Vi som gör Kontakten och affärsområdestidningarna arbetar oförtrutet vidare i vår ambition att ge våra läsare så professionella och bra tidningar som möjligt. Som ett led i det

TILL
SIST

AV LARS-
GÖRAN HEDIN

arbetet, har vi nu i ett par nummer fått möjlighet att testa hur annonser fungerar i Ericssons interntidningar.

Intresset från annonsmarknadens sida är så stort att vi inte ser några marknadsmässiga hinder för ett regelbundet – men begränsat – inslag av annonser i tidningarna. Vad begränsningen beträffar, tror vi att maximalt 25 procent annonser är en lämplig övre gräns. Det är mindre än vad vår "systertidning" *Televärlden* – *Televerkets tidning* – tillåter sig. Annonssinlaget där har ingen negativ inverkan på en i övrigt mycket bra tidning!

Det finns två intressanta kategorier av externa annonser som jag själv tror på i framtiden: Annonser som vänder sig till de anställda som privatpersoner och sådana som vänder sig till Ericssons medarbetare i deras yrkesroll. I båda fallen kan det ofta handla om att Ericsson och dess anställda erbjuds särskilda förmåner.

En mycket intressant annonsmarknad är de interna platsannonserna. Massor av pengar läggs på platsannonsering i dags- och fackpress idag. Eftersom ändå många jobb tillsätts med interna sökanden, tror jag att annonser av typ "orubricerat" har en given plats i ett Platsforum – en särskild avdelning med lediga jobb och personalnotiser.

Ett inslag av annonser i Ericssons interntidningar har förstås också en ekonomisk sida. Det finns avsevärda ekonomiska intäkter att hämta här. Det är pengar som bl a kan användas till att göra ännu bättre tidningar i framtiden.

Vad tycker Du?

Vi efterlyser synpunkter på det här ämnet från våra läsare! Ring eller skriv till tidningens redaktion. Du hittar telefonnummer och adress i redaktionsrutan på sid 2.